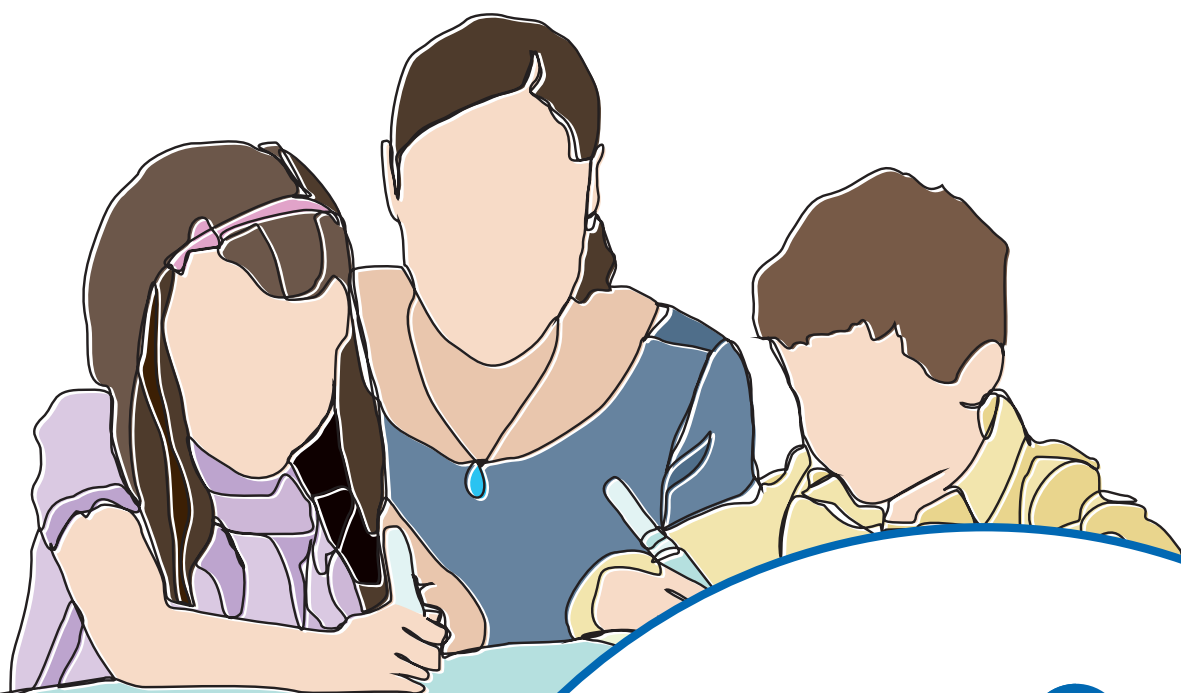

**Baginé Dános Gabriella, Bede Krisztina,
Bóka Barbara, Mártonné Guth Tímea,
Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit,
Pádár Brigitta, Szabó Ildikó**

GONDOLKODÁS FEJLESZTÉS

FELADATBANK

SZÉCHENYI 2020

EFOP-3.1.6-16-2017-00026

**„HINNED KELL, HOGY A VILÁG TEVELED IS ÉKES”
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK
ÉS TANULÓK MINŐSÉGI ELLÁTÁSA
A SZOLNOKI TANKERÜLETI KÖZPONTBAN**

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

**Európai Unió
Európai Szociális
Alap**

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Gondolkodás fejlesztés

FELADATBANK

Liget Úti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda,
Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola

Baginé Dános Gabriella, Bede Krisztina, Bóka Barbara,
Mártonné Guth Tímea, Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit,
Pádár Brigitta, Szabó Ildikó

SZOLNOKI
TANKERÜLETI
KÖZPONT

Szolnok, 2020

Készült az
EFOP-3.1.6-16-2017-00026 „Hinned kell, hogy a világ Teveled is ékes”
kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és tanulók minőségi ellátása
a Szolnoki Tankerületi Központban
projekt keretében.

Projektvezető:
dr. Torda Ágnes

Szakmai vezető:
Szabó Győzőné

Szerzők:
Baginé Dános Gabriella
gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár

Bede Krisztina
gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány

Bóka Barbara
szakvizsgázott gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár,
autizmus spektrum zavarok pedagógiája szakirány,

Mártonné Guth Tímea
gyógypedagógus, látássérültek pedagógiája szakirány

Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit
szakvizsgázott gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár,

Pádár Brigitta
szakvizsgázott gyógypedagógus, pszichopedagógia szakos tanár,

Szabó Ildikó
gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-pszichopedagógia szakos tanár

Lektor:
Jenei Andrea
gyógypedagógus

A kiadvány ingyenes, kereskedelmi forgalomba nem hozható.
A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

Kiadó: Szolnoki Tankerületi Központ
Felelős kiadó: Szutorisz-Szügyi Csongor tankerületi igazgató

Tartalomjegyzék

1 SZÓKERESŐ	5
2 SZÓRAKOSGATÓ	7
3 A VÉGÖSSZEG 26	8
4 ÖSSZEKEVEREDTEK A SZAVAKBAN A SZÓTAGOK	11
5 SZÓKERESŐ	15
6 SZÓTAGKERESŐ	18
7 SZÓVADÁSZAT	21
8 MONDATBEFEJEZÉS, GONDOLATI TÉRKÉP	23
9 KAKUKKTOJÁS KERESŐ	30
10 CSOPORTOSÍTÁS, MONDATALKOTÁS SZÓBAN VAGY ÍRÁSBAN	32
11 BÖNGÉSZÉS	35
12 GYEREKDALOK JOGÁSZ NYELVEN	38
13 SZÖVEGÉRTTELMEZÉS, KIEGÉSZÍTÉS	41
14 VILÁGHÁBORÚS EMLÉKMŰVEK KUTATÁSA	45
15 KAKUKKTOJÁS	48
16 BETŰHIÁNY SZAVAKBAN	50
17 SZÓKÁRTYÁK CSOPORTOSÍTÁSA	54
18 PUZZLE- ÉRZELMEK	59
19 SZÓALKOTÓ JÁTÉK	64
20 KÉPLET-ALKOTÓ SÍKIDOMOKKAL	69
21 HELYKERESŐ (ALAKZATOK RENDEZÉSE TÁBLÁZATBA HELYMEGHATÁROZÁSSAL)	72
22 PUZZLE-KERESŐ SZÁMRÁCSBAN	75
23 SZÁMBONTÓ-MEMÓRIA	78
24 REJTETT SZÁMOK KÉPEKEN	80
25 JÁTÉK AZ UJJAKKAL	83
26 UGORJ A SZÍNEK SZERINT!	85
27 UGORJ BETŰK SZERINT!	88
28 MONDÓKÁZZUNK MÁSKÉPPEN	91

1 Szókereső

Célcsoport: alsó tagozatos tanulók

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók (diszlexia, diszgráfia) részére.

Forma: egyéni, páros

Fejlesztési terület:

- figyelem
- szerialitás
- gondolkodás: analízis, szintézis

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Szabó Ildikó

Származás: Kis Füles Különszám 2019/1. 12. oldal alapján

Eszközigény: feladatlap

Feladatleírás:

Keresd meg az alábbi két vers kiemelt szavait az ábrában, **amelyek a** szókereső szabályai szerint nyolc irányban rejtőznek; **húzd át a** betűket! Ha jól dolgoztál, az érintetlenül hagyott betűket sorban összeolvasva megtudhatod, hogy közel hány ibolyaféle virágfaj él a világon.

Bokor alján ibolya,
ágak hegyén **barka**,
a **kerítés tetején**
csörög egy nagy **szarka**.

Illatos az ibolya,
és a barka selymes,
a szarka meg **szemtelen**,
szemtelen és nyelves.

Csokorba az ibolyát,
melléje a barkát!
Hess el **innen**-ha **tudod**,
hessentsd el a szarkát!

(Kányádi Sándor)

Ibolya, ibolya
virítsz már a réten,
gyönyörködsz este a
víg tücsökzenében.

Tücsökzene ringat
este elalvásra,
hajnalban megfürdesz
az ég **harmatába**.

Napfény az ebéded,
szellők **simogatnak**:
így élsz **vidáman**,
hírnöke tavasznak.

(Zelk Zoltán)

I	A	B	R	O	K	O	S	C	N	I
L	B	B	Y	N	É	F	P	A	N	S
L	Á	O	A	K	R	A	B	N	É	N
A	T	K	L	K	I	L	E	T	J	E
T	A	O	L	Y	A	N	Í	N	E	L
O	M	R	E	N	A	R	N	Á	T	E
S	R	C	J	M	E	K	S	J	E	T
G	A	A	Á	K	Z	S	R	L	T	M
Í	H	D	D	O	D	U	T	A	Á	E
V	I	R	Í	T	S	Z	Z	E	Z	Z
V	K	A	N	T	A	G	O	M	I	S

Megoldás:

I	A	B	R	O	K	O	S	C	N	I
L	B	B	Y	N	É	F	P	A	N	S
L	Á	O	A	K	R	A	B	N	É	N
A	T	K	L	K	I	L	E	T	J	E
T	A	O	L	Y	A	N	Í	N	E	L
O	M	R	E	N	A	R	N	Á	T	E
S	R	C	J	M	E	K	S	J	E	T
G	A	A	Á	K	Z	S	R	L	T	M
Í	H	D	D	O	D	U	T	A	Á	E
V	I	R	Í	T	S	Z	Z	E	Z	Z
V	K	A	N	T	A	G	O	M	I	S

Kilencszáz ibolyaféle.

2 Szórakosgató

Célcsoport: alsó tagozatos tanulók

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéni pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók (diszlexia, diszgráfia) részére.

Forma: egyéni, páros

Fejlesztési terület:

- figyelem
- szerialitás
- gondolkodás: szintézis

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, habilitáció-rehabilitáció

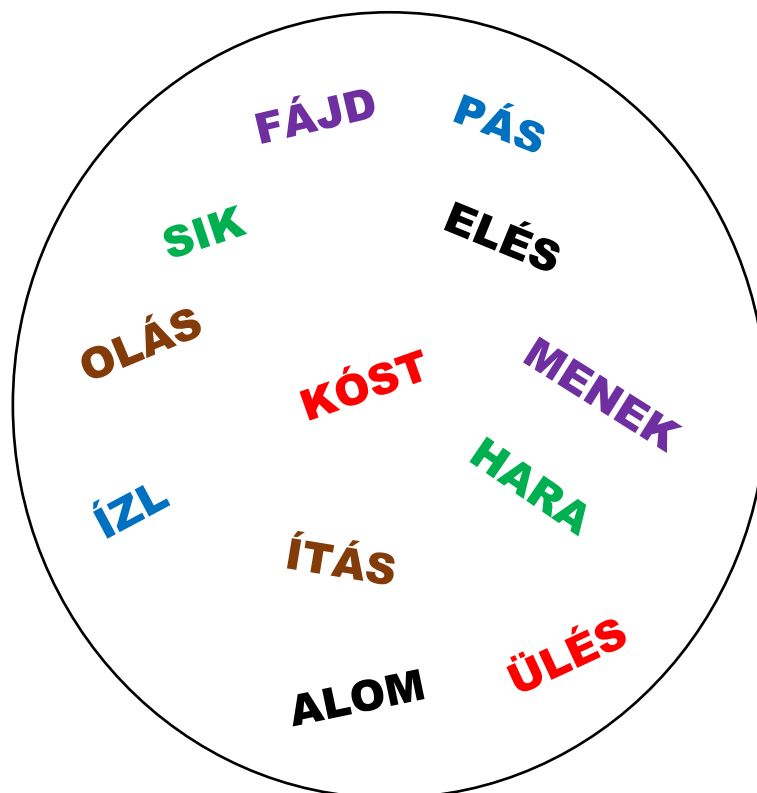
Készítette: Szabó Ildikó

Származás: Kis Füles Különszám 2019/1. 79. oldal alapján

Eszközigény: feladatlap

Feladatleírás:

Állítsd helyre a hat „kettétört” szót!

Megoldás:

fájdalom, kóstolás, ízlelés, harapás, menekülés, sikítás

3 A végösszeg 26

Célcsoport: alsó tagozatos tanulók

Sajátos nevelési igényű:

- egyéni pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók (diszlexia, diszgráfia) részére.

Forma: egyéni, páros

Fejlesztési terület:

- gondolkodás: absztrakció

Tantárgyi koncentráció: matematika, habilitáció-rehabilitáció

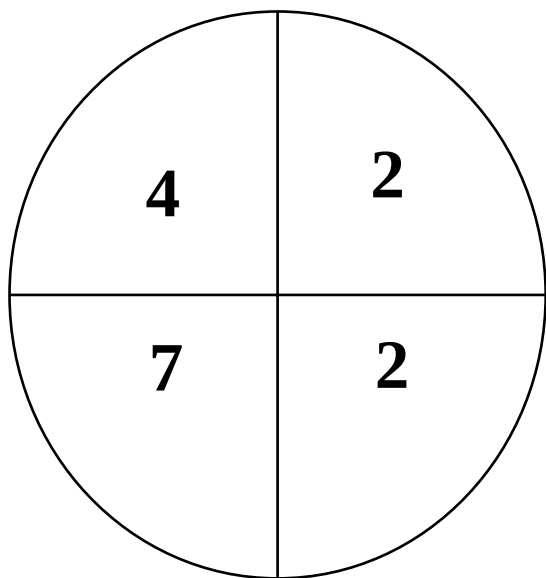
Készítette: Szabó Ildikó

Származás: Kis Füles Különszám 2019/1. 18. oldal alapján

Eszközigény: feladatlap

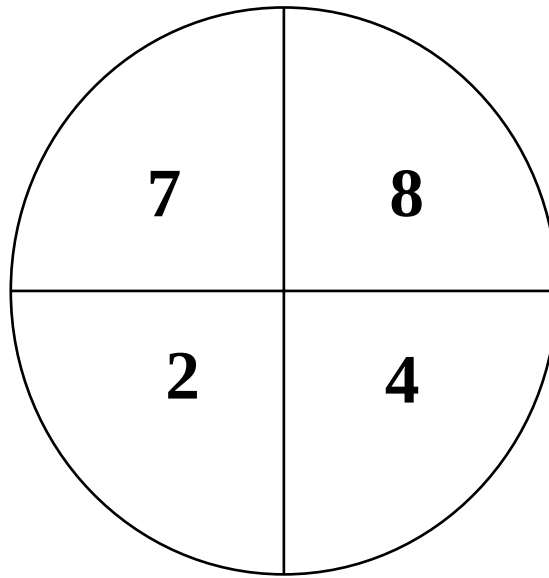
Feladatleírás:

Minden körben négy-négy számjegy található. A feladatod az, hogy ábránként ezeknek a számoknak a felhasználásával és különböző műveleti jelek alkalmazásával alkoss számtani egyenleteket úgy, hogy azok sorban történő elvégzése után a végeredmény minden esetben 26 legyen!

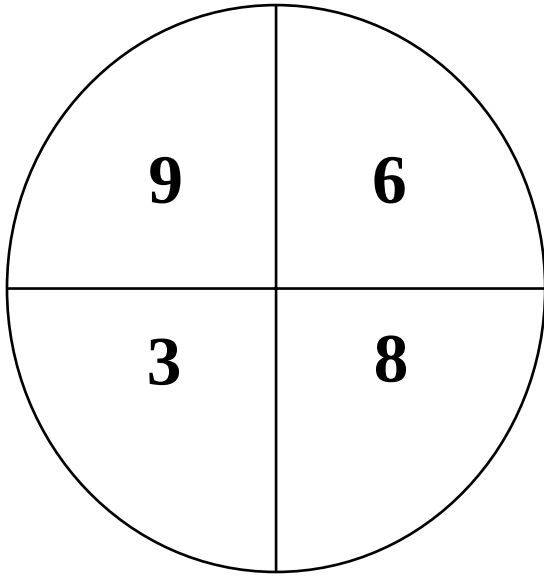
Megoldás:

$$2 \cdot (4 + 7 + 2) = 26$$

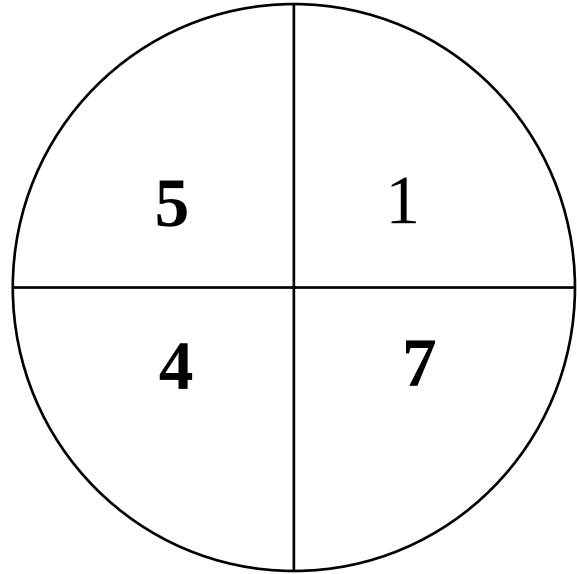
Megoldás:

$$2 \cdot 7 + 8 + 4 = 26$$

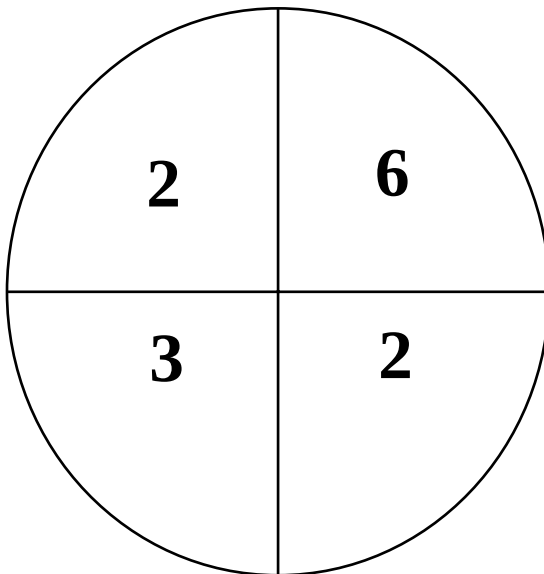
Megoldás:

$$6+9+3+8=26$$

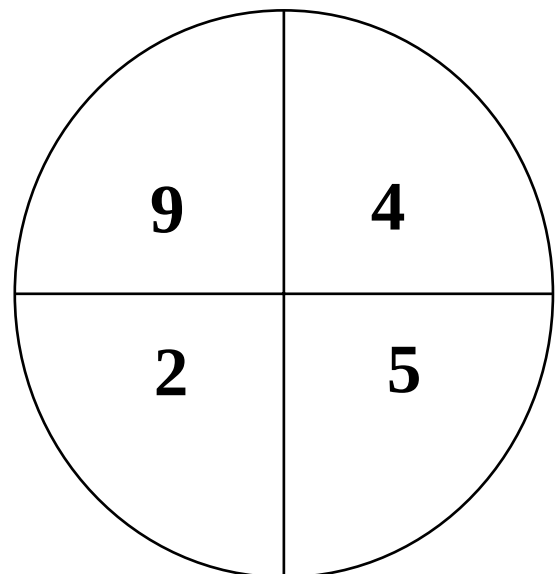
Megoldás:

$$5*4+7-1=26$$

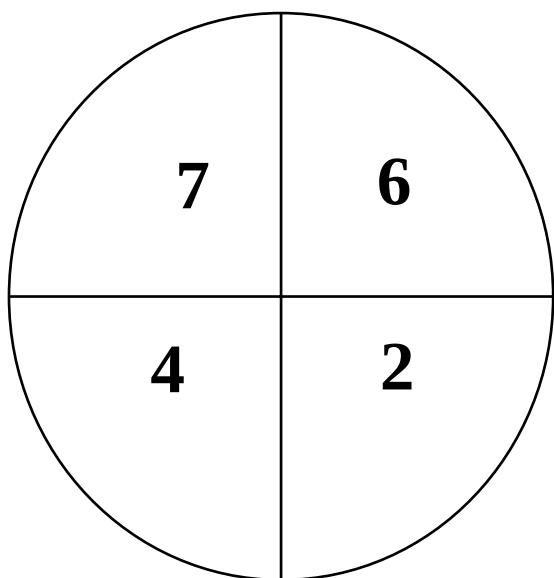
Megoldás:

$$(2+6)*3+2=26$$

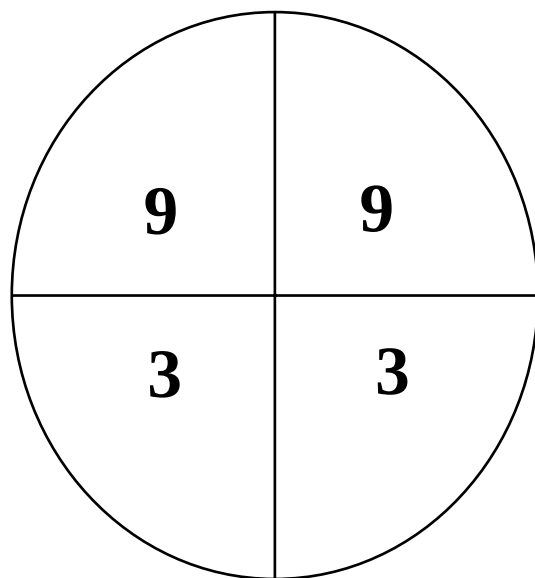
Megoldás:

$$9*4-2*5=26$$

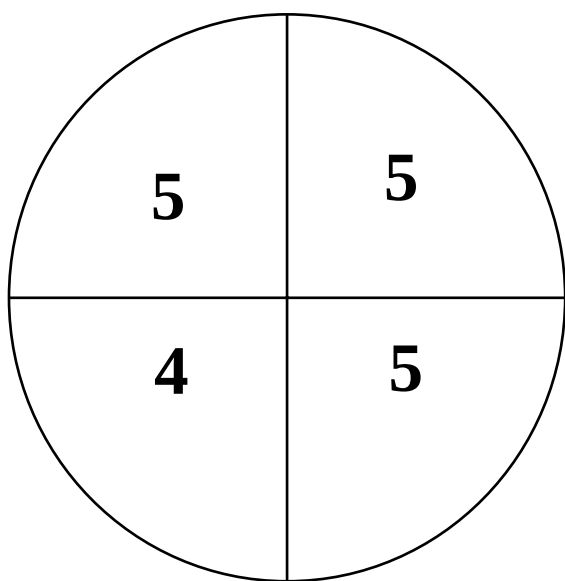
Megoldás:

$$(6+7)*4:2=26$$

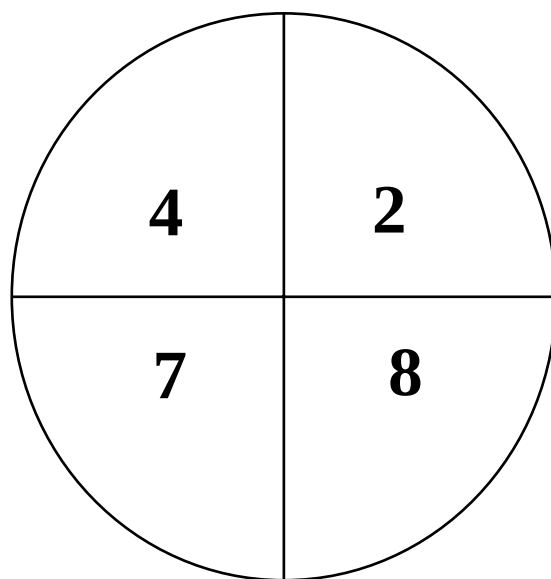
Megoldás:

$$(9*9-3):3=26$$

Megoldás:

$$5*5+5-4=26$$

Megoldás:

$$4*7-8:2=26$$

4 Összekeveredtek a szavakban a szótagok

Célcsoport: 7-8. osztályos tanulók

Sajátos nevelési igényű:

- egyéni pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók (diszlexia, diszgráfia) részére.

Forma: egyéni, páros

Fejlesztési terület:

- figyelem
- szerialitás
- gondolkodás: szintézis

Tantárgyi koncentráció: bármely tantárgy esetében alkalmazható, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Szabó Ildikó

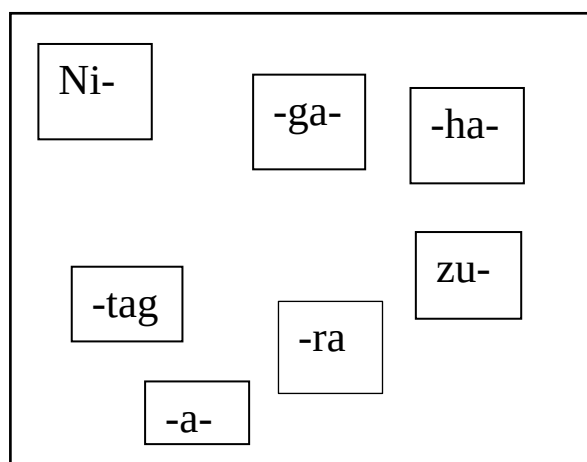
Származás: saját készítésű feladat

Eszközigény: feladatlap

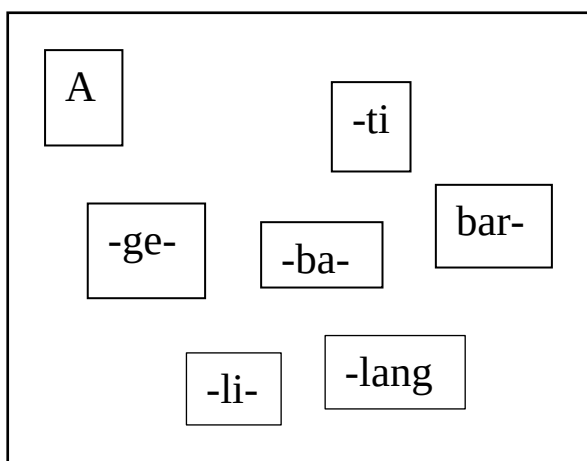
Feladatleírás:

A szókapcsolatok szótagjai összekeveredtek a szavakban. Rakd őket sorrendbe!

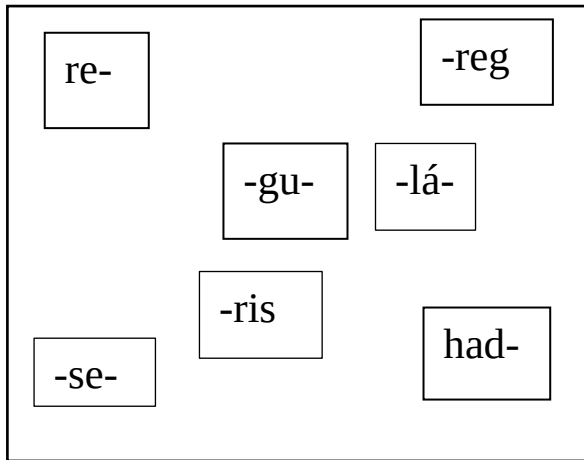
A megoldások a szavak mellett találhatók!

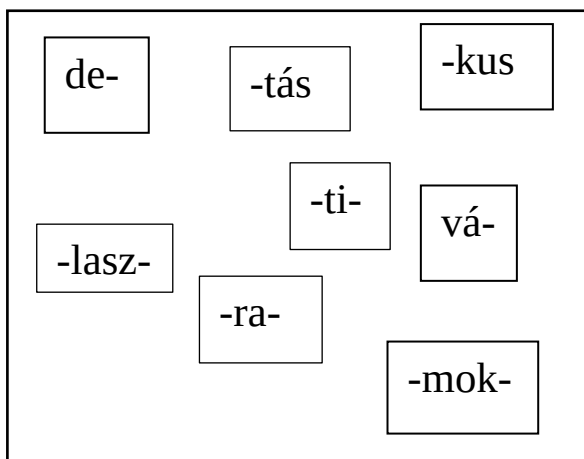
Niagara zuhatag

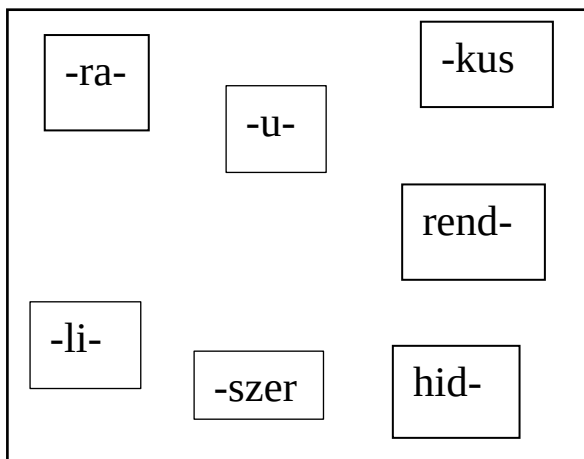
Abaligeti-barlang

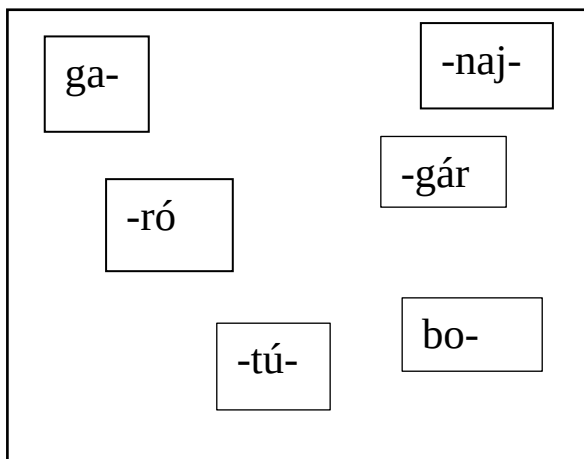
reguláris hadsereg

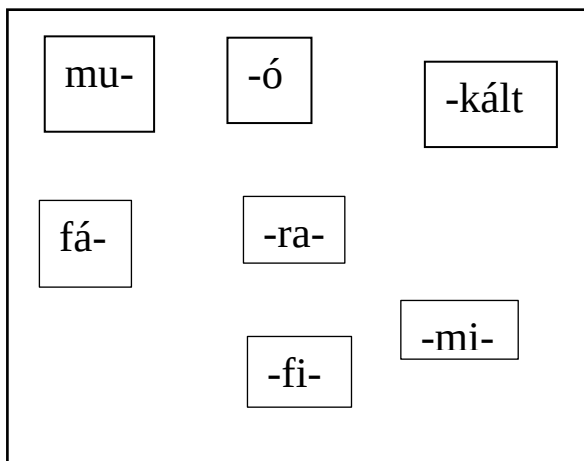
demokratikus választás

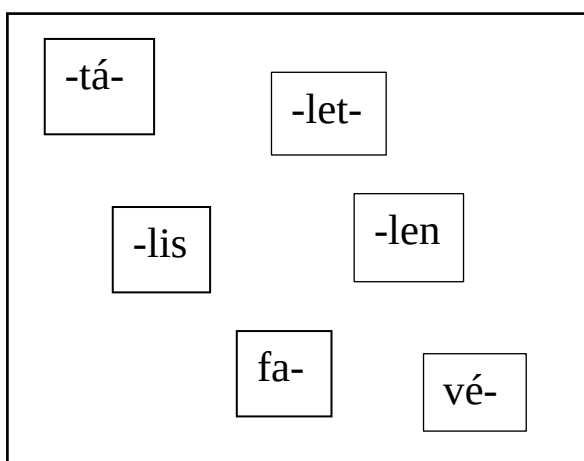
hidraulikus rendszer

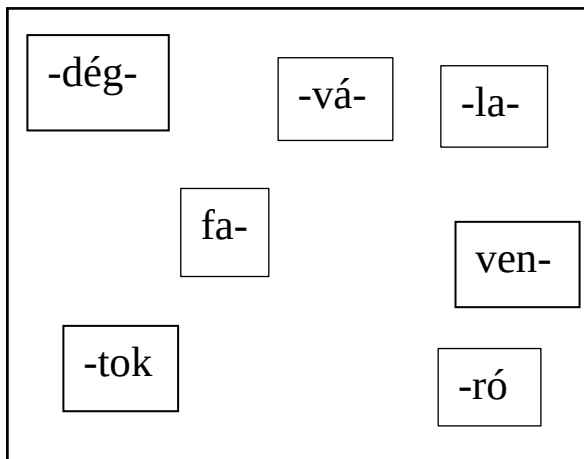
ganajturó bogár

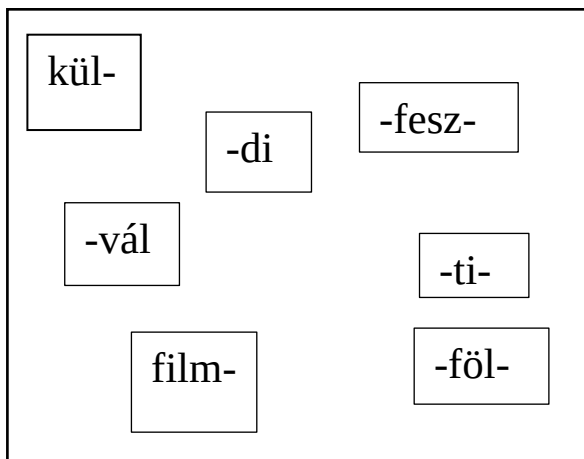
mumifikált fáraó

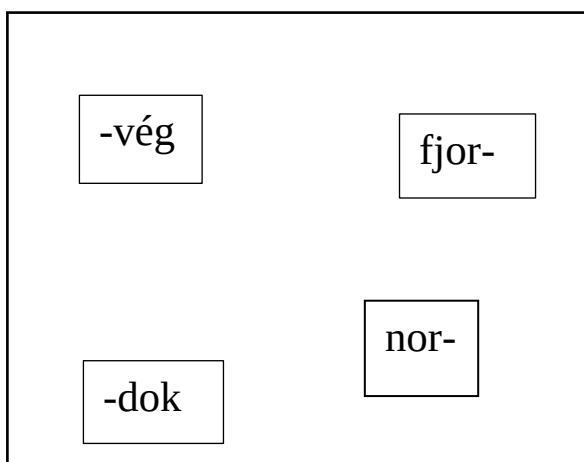
fatális véletlen

vendégváró falatok

külföldi filmfesztivál

norvég fjordok

5 Szókereső

Célcsoport: felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni vagy csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
- gondolkodási művelet: analízis, szintézis

Tantárgyi koncentráció: földrajz, magyar nyelv és irodalom

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepesssegfejlesztes_az_also_tagozaton/48_gondolkods_fejlesztessel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, filctoll

Feladatleírás:

Magyar nyelvtan órán is alkalmazható a tulajdonnevek helyesírásával kapcsolatban.

Figyelmesen nézd meg a betűtáblát! Magyarország városait, szám szerint 17 várost keress meg! Vízszintesen, függőlegesen és átlósan dolgozz! A megtalált városokat írd le a táblázat alá! Ha megtaláltad az összes várost, a kimaradt betűket helyes sorrendbe rakva egy újabb város nevét fogod megkapni.

A feladat tartóssága miatt javasolnám a táblázatot laminálni, így filctollal lehet rá írni és többször lehet használni.

Szókereső

b	u	d	a	p	e	s	t	d	s
k	a	a	t	p	é	c	s	e	z
a	a	d	p	é	c	e	l	b	e
p	j	o	a	r	z	k	s	r	g
o	k	b	e	c	o	m	g	e	e
s	a	g	t	n	s	n	l	c	d
v	e	ó	l	h	i	o	y	e	á
á	f	o	r	y	c	e	n	n	c
r	z	ó	n	á	b	ü	k	y	s
s	m	e	v	s	i	ó	f	o	k

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____

Megfejtés: _____

Szókereső – Megoldókulcs

b	u	d	a	p	e	s	t	d	s
k	a	a	t	p	é	c	s	e	z
a	a	d	p	é	c	e	l	b	e
p	j	o	a	r	z	k	s	r	g
o	k	b	e	c	o	m	g	e	e
s	a	g	t	n	s	n	l	c	d
v	e	ó	l	h	i	o	y	e	á
á	f	o	r	y	c	e	n	n	c
r	z	ó	n	á	b	ü	k	y	s
s	m	e	v	s	i	ó	f	o	k

1. Budapest
2. Badacsony
3. Szeged
4. Szolnok
5. Debrecen
6. Vác
7. Kaposvár
8. Pécs
9. Eger
10. Siófok
11. Enying
12. Pécel
13. Ajka
14. Ács
15. Bük
16. Fót
17. Mór

Megfejtés: **a t o z s b m l h y e** – Szombathely

6 Szótagkereső

Célcsoport: felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni vagy csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
- gondolkodás: analízis, szintézis

Tantárgyi koncentráció: minden tantárgynál alkalmazható, azokkal a fogalmakkal, kifejezésekkel, amik az adott témakörben megjelennek.

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepesssegfejlesztas_az_also_tagozaton/48_gondolkodas_fejlesztessel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, filctoll

Feladatleírás:

Alkoss értelmes szavakat a szótaghalmazból! A szótagokat csak egyszer használhatod fel.
A megtalált szavakat (8 szó) írd le a táblázat alatt található vonalra!

A feladat tartóssága miatt javasolnám a táblázatot laminálni, így filctollal lehet rá írni és többször lehet használni.

Szótagkereső

ham	gi	asz	gő	csa
szel	ve	te	ger	
gyű	pat	rep	lyög	
po	pö	te	ujj	rús
höm	bur	lyog	som	
tal	rám	lem	csél	

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Szótagkereső - Megoldókulcs

ham	gi	asz	gő	csa
szel	ve	te	ger	
gyű	pat	rep	lyög	
po	pö	te	ujj	rús
höm	bur	lyog	som	
tal	rám	lem	csél	

1. hamburger
2. gőgicsél
3. veterán
4. hömpölyög
5. sompolyog
6. terepasztal
7. gyűrűsujj
8. csapatszellem

7 Szóvadászat

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni vagy csoportos

Fejlesztendő terület:

- figyelem
- gondolkodás: **analízis, szintézis**

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepesssegfejlesztas_az_also_tagozaton/48_gondolkods_fejlesztessel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

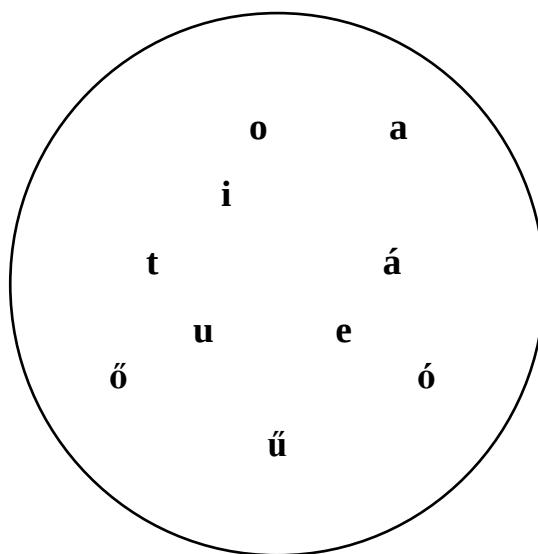
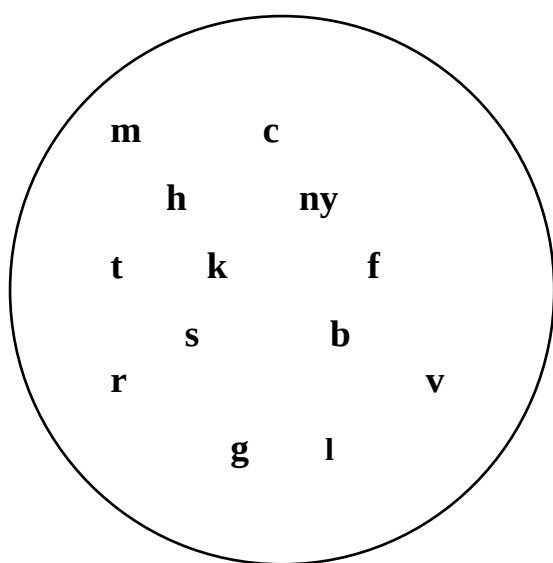
Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, filctoll

Feladatleírás:

Alkoss értelmes szavakat a két betűhalmazból! Törekedj arra, hogy minél több szót alkoss! A betűket csak egyszer használhatod fel. Magánhangzóval és mássalhangzóval egyaránt kezdheted a szót. 2, 3, 4, 5, 6, 7 betűs szavakat alkoss! A megtalált szavakat írd le a halmazok alatti vonalra.

A feladat tartóssága miatt javasolnám a táblázatot laminálni, így filctollal lehet rá írni és többször lehet használni.

Szóvadászat

Szóvadászat – Megoldókulcs

Talált szavak pl.:

maci, hamu, tű, fű, ól, só, tőr, bőr, burgonya, kár, vár, sár, hát, mos, kel, ver, bár, tó, ló ... stb.

Elfogadható minden helyes szó, amelynek jelentése van.

8 Mondatbefejezés, gondolati térkép

Célcsoport: felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszédfigyelmetlen tanulók,
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni, páros, csoportos

Fejlesztési terület:

- kauzális gondolkodás fejlesztése

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepesssegfejlesztas_az_also_tagozaton/48_gondolkods_fejlesztessel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

Eszközigény: interaktív tábla, projektor, papír, filctoll

Feladatleírás:

A megkezdett mondatokat tanítási óra keretében az interaktív táblán ki lehet vetíteni. A gyakorlatot szóban is lehet végezni labda segítségével, vagy írásban.

Instrukció:

Helyesírási szabályok megkezdett mondatait olvashatjátok.

Olvasd el a megkezdett mondatot és fejezd be!

Szóban is lehet alkalmazni ezt a feladatot.

Instrukció:

Olvasom a megkezdett mondatot, fejezd be!

A gondolati térkép készítése 6. osztályban. Magyar nyelv és irodalom órára összefoglaló, rendszerező órára javaslom. Páros, kiscsoportos munkában jól együtt tudnak gondolkodni a tanulók.

Mondatbefejezés- Magyar nyelv

1. A szó végén az ó, ő,
2. A szó végén az ú, ű
3. Az ige kifejezi a
4. A melléknév tulajdonságot
5. A kijelentő mondat kifejezi a
6. Három helyesírási szabályt ismerünk:
7. A főnév az élő-és élettelen
8. A felszólító mondat
9. A számnév a személyek, tárgyak
10. A névmás egy helyettesítő szófaj, amely
11. A kérdő mondat
12. A névutó nem önálló szófaj. A névszókkal együtt a cselekvés,
13. Az igekötő a
14. A felkiáltó mondat
15. A tejtermékeket mindig
16. A határozószavak megjelölik a
17. Ha az igekötő az ige előtt áll,
18. Az óhajtó mondat
19. Ha az igekötő és az ige közé kerül egy tag, akkor
20. ly -vel írom azokat a szavakat,
21. Ha az igekötő az ige után áll,
22. A módosítószavak megmutatják hogyan viszonyulnak az elhangzottakhoz, ezért
23. A -ból, -ből, -tól, -től toldalékokat
24. A számnévnek két fajtája van:

Mondatbefejezés – Megoldókulcs

1. A szó végén az ó, ő, mindig hosszú, kivéve a no és a nono.
2. A szó végén az ú, ű általában hosszú, kivéve a hamu, satu, kapu, eskü, Pityu ... stb.
3. Az ige kifejezi a cselekvést, történést, létezést.
4. A melléknév tulajdonságot, minőséget jelölő szófaj.
5. A kijelentő mondat kifejezi a kijelentést, közlést, megállapítást.
6. Három helyesírási szabályt ismerünk: kiejtés elvét, hagyomány elvét és a szóelemzés elvét.
7. A főnév az élő-és élettelen dolgok, tárgyak, gondolati dolgok nevét fejezi ki.
8. A felszólító mondat kérést, biztatást, parancsot, felszólítást fejez ki.
9. A számnév a személyek, tárgyak dolgok számát, mennyiséget, a sorban elfoglalt helyét mutatja meg.
10. A névmás egy helyettesítő szófaj, amely átveszi a helyettesített szó jelentését.
11. A kérdő mondat kifejezi a kérdést, tudakozódást, érdeklődést.
12. A névutó nem önálló szófaj. A névszókkal együtt a cselekvés, történés, létezés körülményeit fejezi ki.
13. Az igekötő a cselekvés körülményeit módosítja.
14. A felkiáltó mondat ijedtséget, fájdalmat, örömet, meglepődést fejez ki.
15. A tejtermékeket mindig j-vel írjuk.
16. A határozószavak megjelölik a cselekvés helyét, idejét és egyéb körülményeit.
17. Ha az igekötő az ige előtt áll mindig egybeírjuk az igével.
18. Az óhajtó mondat kifejezi az óhajt, kívánságot.
19. Ha az igekötő és az ige közé kerül egy tag, akkor mind a három tagot külön írjuk.
20. ly -vel írom azokat a szavakat, amely a lyuk, lyukas, lyukasztó, illetve a folyó, folyam, folyosó.
21. Ha az igekötő az ige után áll, külön írjuk az igétől.
22. A -ból, -ből, -től, -től toldalékokat mindig hosszú magánhangzóval írjuk.
23. A számnévnek két fajtája van: a határozott és a határozatlan számnév.

Mondatbefejezés – Magyar irodalom

Téma: Petőfi Sándor életrajzi adatok, és a János vitéz.

Petőfi Sándor életrajzi adatai

1. Petőfi Sándor édesanyja
2. Petőfi Sándor édesapja
3. Petőfi hírnevét a
4. Vándorévei alatt Petőfi beállt
5. Petőfi felesége
6. Gyermekkorát
7. A János vitézt írta meg.
8. A János vitéz eredeti címe
9. János vitéz műfaja
10. Petőfi Kiskőrösön született
11. A János vitéz cselekménye
12. Petőfi barátja
13. Petőfi meghalt

János vitéz tartalma

1. Jancsi a nyáját
2. Jancsi, amikor elbúcsúzott Iluskától,
3. A francia királylányt János vitéz
4. Jancsi felgyújtotta a
5. János vitéz Franciaországból elindult haza egy
6. Iluska a ruháit a
7. Jancsit elkergette a
8. János vitézt megmentette a tengeren egy
9. Jancsi a zsidók házából el akarta vinni a
10. János vitéznek meg kellett küzdenie Tündérország kapujában
11. János vitéz a Sötétségországában találkozott a
12. János vitéz és Iluska találkoztak

Mondatbefejezés – Magyar irodalom - Megoldókulcs

Petőfi Sándor életrajzi adatai

1. Petőfi Sándor édesanyja **Hrúz Mária**.
2. Petőfi Sándor édesapja **Petrovics István**.
3. Petőfi hírnevét a **János vitéz** hozta meg.
4. Vándorévei alatt Petőfi beállt **katonának, vándorszínésznek**.
5. Petőfi felesége **Szendrei Júlia**.
6. A János vitézt megírta **1844-ben**.
7. A János vitéz eredeti címe **Kukorica Jancsi**.
8. János vitéz műfaja **elbeszélő költemény**.
9. Petőfi Kiskőrösön született **1823. január 1-én**.
10. A János vitéz cselekménye **két szálon fut, valós és meseszerű**.
11. Petőfi barátja **Arany János** volt.
12. Petőfi meghalt **1849. július 31-én, Segesváron**.

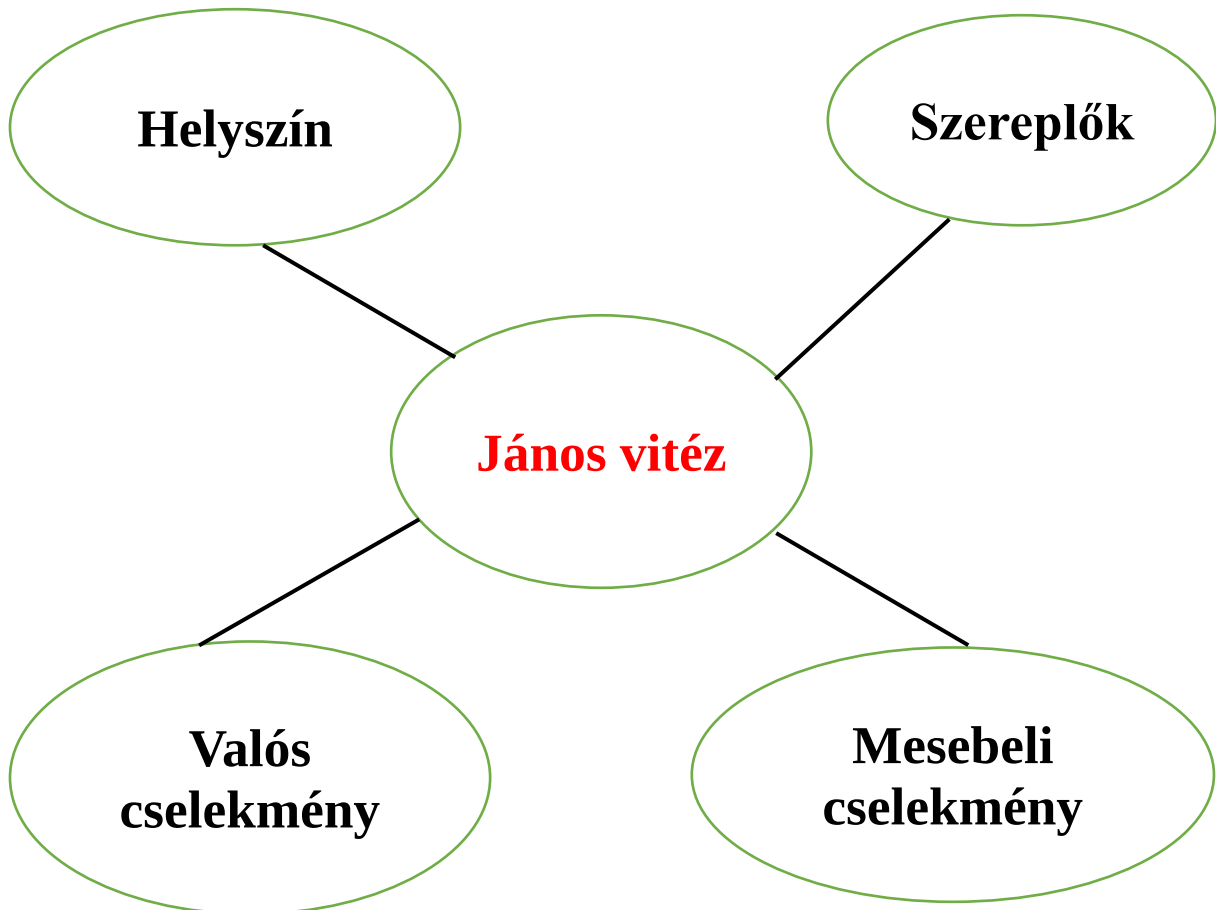
János vitéz tartalma

1. Jancsi a nyáját **a mezőn legeltette**.
2. Jancsi, amikor elbúcsúzott Iluskától, **furulyázott neki**.
3. A francia királylányt János vitéz **szabadította ki**.
4. Jancsi felgyújtotta a **zsványok tanyáját**.
5. János vitéz Franciaországból elindult haza egy **hajóval**.
6. Iluska a ruháit a **patakban mosta**.
7. Jancsit elkergette **a gazdája**.
8. János vitézt megmentette a tengeren egy **griff madár**.
9. Jancsi a zsványok házából el akarta vinni a **láda aranyat**.
10. János vitéznek meg kellett küzdenie Tündérország kapujában **a medvékkel, az oroszlánokkal és a sárkánnyal**.
11. János vitéz a Sötétségországában találkozott a **gonosz mostohával**.
12. János vitéz és Iluska találkoztak **Tündérországból**.

Gondolati térkép készítése – Magyar irodalom

János vitéz

Ezt a feladatot egyénileg kis-és nagycsoportban is lehet alkalmazni. Készíts/Készítsetek egy gondolati térképet a megadott szempontok szerint.

Gondolati térkép készítése – Magyar irodalom - Megoldókulcs

János vitéz

Helyszín

1. Patak partja
2. Gazda háza
3. Mostoha háza
4. Mező
5. Franciaország
6. Zsiványok tanyája
7. Sötétségország
8. Óriásország
9. Tündérország

Szereplők

Pozitív szereplők:

Jancsi, Iluska, francia király
francia királylány, tündérek,
huszárok

Negatív szereplők:

gonosz mostoha, gazda
12 zsivány, óriások királya
boszorkányok,

János vitéz

1. 1844-ben írta meg Petőfi Sándor.
2. eredeti címe: Kukorica Jancsi.
3. Műfaja: elbeszélő költemény
4. Verses formában íródott.
5. Valóságos helyszín – valós események
6. Meseszerű – csodás meseszerű események

Valós cselekmény

Jancsi búcsúja Iluskától
Jancsi huszárnak állt.
Francia királylány kiszabadítása.
Zsiványok házána felgyújtása.
Iluska sírjánál.
A patak partján.

Mesebeli cselekmény

Griffmadáron való utazás.
Óriáskirály várában.
Sötétség országa – boszorkányok
Tündérország
Átkelés a tengeren.
Jancsi küzdelem: medvék
oroszlánok, sárkány

9 Kakukktojás kereső

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület:

- figyelem
- emlékezet
- szövegértés
- logikus gondolkodás

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepességfejlesztés_az_also_tagozaton/48_gondolkods_fejlesztéssel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

Eszközigény: nincs

Feladatleírás:

A tanulóknak egy szósorban kell megtalálniuk a kakukktojást. Érdemes a szósorokat kétszer elmondani a tanulóknak vagy a tanulóknak.

Instrukció:

Nagyon figyelj rám! 5 szót fogok mondani. Válaszd ki azt a szót, amelyik nem illik a sorba!

Kérlek, a válaszodat indokold meg!

Kakukktojás kereső

1. satu, hamu, lapu, keserű, Pityu
2. eskü, ürü, apu, tű, saru
3. folyó, hajó, máj, jár, sajt
4. fej, játék, jelez, keselyű, Judit
5. Mihály, Károly, Orsolya, Júlia, Ibolya
6. hattyú, hosszú, kettő, loccsan, battyog
7. kés, kenyér, villa, ágy, szálami
8. Cserhát, Mátra, Bükk, Budapest, Börzsöny
9. Szentendre, Szolnok, Szilvia, Szeged, Szarvas
10. vidám, göndör, szép, mosoly, selymes
11. keresett, kap, olvasott, írt, fogott
12. házban, kapuból, táskával, könyvből, Ferenc

Kakukktojáskereső – Megoldókulcs

1. satu, hamu, lapu, **keserű**, Pityu – a szó végén az „ű” hosszú
2. eskü, ürü, apu, **tű**, saru - a szó végén az „ű” hosszú
3. **folyó**, hajó, máj, jár, sajt – ly-vel írjuk a folyót, a többi szót j-vel
4. fej, játék, jelez, **keselyű**, Judit - ly-vel írjuk a keselyűt, a többi szót j-vel
5. Mihály, Károly, Orsolya, **Júlia**, Ibolya - j-vel írjuk a Juditot, a többi szót ly-vel
6. hattyú, hosszú, **kettő**, loccsan, battyog – hosszú egyjegyű mássalhangzó van a szóban
7. kés, kenyér, margarin, **ágy**, szálami – az ágy nem étkezéshez kapcsolható
8. Cserhát, Mátra, Bükk, **Budapest**, Börzsöny – Budapest város, a többi hegy
9. Szentendre, Szolnok, **Szilvia**, Szeged, Szarvas – Szilvia személynév, a többi földrajzi név
10. vidám, göndör, szép, **mosoly**, selymes – a mosoly főnév, a többi szó melléknév
11. keresett, **kap**, olvasott, írt, fogott – a kap jelen idejű ige, a többi múlt idejű
12. házban, kapuból, táskával, könyvből, **Ferenc** – Ferenc nem toldalékos szó

10 Csoportosítás, mondatalkotás szóban vagy írásban

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszédfigyelmetlen tanulók,
- értelmi fogyatékos tanulók részére.

Forma: egyéni vagy csoportos

Fejlesztési terület:

- csoportosítás, osztályozás
- logikus gondolkodás
- szövegértés

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom

Készítette: Sárkány-Bede Krisztina

Származás: Saját fejlesztés

Felhasznált forrás:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/kepesssegfejlesztas_az_also_tagozaton/48_gondolkods_fejlesztessel_kapcsolatos_feladatokjtkok.html (2019.07.12. 11:15)

Eszközigény: papír, nyomtató, toll

Feladatleírás:

A szópárokkaal mondatot kell alkotni úgy, hogy a tanuló nem toldalékolhatja a szót. A mondatokban a szavak jelentése és szófaja különböző legyen.

Instrukció:

Rendezd a szavakat a megfelelő halmazba!

Ha jól oldotta meg a tanuló vagy tanulók, akkor odaadhatjuk a következő feladatot.

Csoportosítás - Mondatalkotás

1. Írd a megfelelő halmazba a szavakat.

fúj, sír, lap, süt, tűz, toll, var, terem, varr, fog, tol

ige		főnév

2. Alkoss a szavakkal mondatokat! A szavakat ne toldalékkold!

sír – sír

1. _____
2. _____

fog – fog

1. _____
2. _____

terem – terem

1. _____
2. _____

tűz – tűz

1. _____
2. _____

Csoportosítás – Mondatalkotás – Megoldókulcs

ige			főnév		
fúj	süt	tol	sír	lap	
			fog	toll	
	varr		tűz	var	
			terem		

sír – sír

1. A temetőben sok a sír.
2. A baba hangosan sír.

fog – fog

1. A horgász halat fog.
2. Akkor nem fáj a fog, ha nem szuvas.

terem – terem

1. A fán sok alma terem.
2. A terem készen áll a fogadásra.

tűz – tűz

1. Ég a tűz.
2. Kati két lapot tűz.

11 Bönghészés

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- látássérült tanulók részére.

Látássérült tanuló esetén a zsúfolt kép nem jól alkalmazható, egyszerűbb képeket kell keresni és használni.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület: gondolkodás: absztrakció, összehasonlítás, relációk felfogása

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom

Készítette: Mártonné Guth Tímea

Származás: Bönghésző könyvekből adaptálva

Eszközigény: alábbi képek/bönghésző könyvek

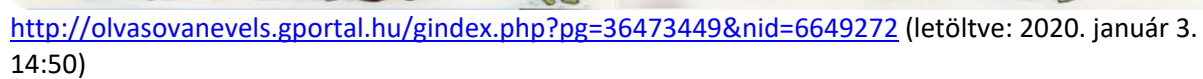
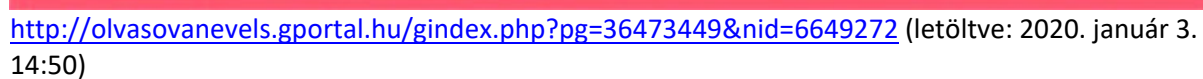
Feladatleírás:

Nézd a képet 10 másodpercig, találj minél több ok-okozati eseményt!

Nézd a képet 10 másodpercig, találj minél több olyan tárgyat, amelyek egy gyűjtőfogalom alá tartoznak!

Nézd a képet 10 másodpercig, találj minél több ellentétpárt a képen!

Nézd a képet 10 másodpercig, találj minél több egyforma alakot!

<http://olvasovanevels.gportal.hu/gindex.php?pg=36473449&nid=6649300> (letöltve: 2020. január 3. 14:52)

12 Gyerekdalok jogász nyelven

Célcsoport: felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók részére.

Beszéd fogyatékos tanulók esetén szómagyarázatok készítése szükséges.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület: gondolkodás: általánosítás

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, ének-zene

Készítette: Mártonné Guth Tímea

Származás: interneten talált feladat, részben adaptálva

<https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/10-ismert-gyermekdal-jogasznyelv-re-forditva/> (letöltve: 2020. január 3. 13:16)

Eszközigény: -

Feladatleírás:

- 1.) Melyik gyerekdalt olvasod hivatalos nyelvezetre átírva?

Pl:

- **Csigabiga gyere ki:**

Figyelem! Sürgősen megkérünk minden házzal rendelkező puhatestűt, hogy ingatlanát záros határidőn belül hagyja el, az annak külső felszínén keletkezett, és azóta is folyamatban lévő tüzeset miatt. A károsultakat folyékony és félig megszilárdult tejipari termékekkel kártalanítjuk, amelyek együttes mennyisége egyelőre két napi fejadagot tesz ki.

- **Aki nem lép egyszerre:**

Megkérünk mindenkit, aki lépéseit nem tudja az általunk megadott ritmushoz koordinálni, ne álljon sorba este az üzemi konyhán, mivel számukra rétest biztosítani nem áll módunkban. Emellett felhívánk viszont a figyelmet az említett táplálék pozitív tulajdonságaira, valamint arra, hogy honvédségünk számára kifejezetten ezt az ételtípust írják elő a hivatalos szervek.

- **Csip-csip csóka:**

Mivel a körzetünkben észlelhető csókák csípése madárinfluenzával fenyegethet, valamint látásában korlátozott kis korú varjak jelenléte is aggodalomra adhat okot, gyermekünk keresztanyja két lóerős járművéért küldetett. Meg kell azonban tagadnom ezt a kérését, mivel a közlekedési eszközt szintén potenciális veszélyforrások, pontosabban tollas baromfi(a)k foglalták el.

2.) Írd át a gyerekdalokat hivatalos nyelvezetre!

- **Által mennék én a Tiszán:**

Által mennék én a Tiszán

ladikon, ladikon, de ladikon.

Ott lakik a, ott lakik a galambom,
ott lakik a galambom.

Ott lakik a városban,
a harmadik utcában,
piros rózsza, kék nefelejcs, ibolya
nyílik az ablakában.

Által mennék én a Tiszán

nem merek, nem merek, de nem merek.

Attól félek, hogy a Tiszába esek,
hogy a Tiszába esek.

Lovam hátán seje-haj,
félre fordult a nyereg,
a Tiszának hajjai közt elveszek,
a babámé nem leszek.

- **Száraz tónak nedves partján:**

Száraz tónak nedves partján döglött béka kuruttyol.

Hallgatja egy süket ember ki a vízben lubickol.

Sej, haj, denevér, bennünk van a kutyavér.

Vak meglátja, hogy kiugrik, sánta utánaszalad.

Kopasz ember haját tépi, a néma meg óbégat.

Sej, haj, denevér, biciklizik az egér.

- **Nyuszi ül a fűben:**

Nyuszi ül a fűben,

ülve szundikálva,

nyuszi talán beteg vagy,

hogy már nem is ugorhatsz?

Nyuszi hopp, nyuszi hopp,
máris egyet megfogott.

- **Tavaszi szél vizet áraszt:**

Tavaszi szél vizet áraszt, virágom, virágom
Minden madár társat választ, virágom, virágom

Hát én immár kit válasszak, virágom, virágom
Te engemet, én tégedet, virágom, virágom

Zöld pántlika könnyű gúnya, virágom, virágom
Mert azt a szél könnyen fújja, virágom, virágom

De a fátyol nehéz gúnya, virágom, virágom
Mert azt a bú földig húzza, virágom, virágom

- **Elvesztettem zsebkendőmet:**

Elvesztettem zsebkendőmet,
Szidott anyám érte.
Annak, aki megtalálja,
Csókot adok érte.

Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni.
Szabad az én galambomnak
Egy pár csókot adni.

- **Gyerekek, gyerekek:**

Gyerekek, gyerekek,
szeretik a perecet,
sósat, sósat,
jó ropogósat.
Aki vesz, annak lesz,
aki nem vesz, éhes lesz.

13 Szövegértelmezés, kiegészítés

Célcsoport: alsó tagozat, felső tagozat, középiskola (a szövegek bonyolultságától, témájától és összetettségétől függően)

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű tanulók részére: bármely fogyatékosági területen alkalmazható.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület: gondolkodás: analógia, kiegészítés

Tantárgyi koncentráció: földrajz, biológia, történelem, magyar nyelv és irodalom

Készítette: Mártonné Guth Tímea

Származás: Tantárgyi feladatok alapján

Eszközigény: szövegek, papír, nyomtató

Feladatleírás:

Olvasd el a szöveget! A színessel írt részeket értelmezd, és a lehetőségek közül karikázd be a szövegbe illő, helyes megoldást!

A Világtenger

A világtenger a *Föld / Mars /Vénusz* összefüggő vízburka: páratlan jelenség a Naprendszerben és egyelőre az ismert Világegyetemben is. Bolygónk felszínének nagyobb részét, kerekén *23 % / 50 % / 71%-át* foglalja el. A szárazföldek óceánokra és tengerekre tagolják az egységes világtengert.

Óceánoknak / tengereknek / tavaknak nevezzük az olyan nagy állóvizeket, amelyeknek bazaltos kéregből álló önálló medencéjük és saját áramlásrendszerük van, oldott sótartalmuk viszonylag *egyenletes / egyenetlen*, átlagos vízmélységük pedig nagy (kb. 3500 méter) Az óceánok a Föld legnagyobb medencéit foglalják el. A Föld három óceánja a Csendes-óceán, az Atlanti-óceán és az Indiai-óceán.

Az *óceánok / tengerek / tavak* jellemzői az előzőekből következnek: az óceáni medencéktől fenékdomborzatilag is elkülönülnek, vízmélységük kisebb (általában 2000 méternél kevesebb), önálló áramlásrendszereik *vannak / nincsenek*, sótartalmuk egymáshoz képest jelentős különbségeket mutat és rendszerint kontinensekhez közel fekszenek.

Megkülönböztetünk beltengereket és peremtengereket. A beltengerek önálló medencével *rendelkeznek / nem rendelkeznek* és kis felületen, keskeny csatornákon vagy szorosokon érintkeznek a világtenger többi részével. A legjobb *ázsiai / amerikai európai / afrikai* példák a Fekete- és a Márvány-tenger.

A peremtengerek nagy felületen érintkeznek más tengerrel vagy egy óceánnal. Egy részük a kontinensek peremén, az ún. selfeken húzódik, ezért *gránitos / bazaltos / homokos* aljzatú. Ilyen például az Északi-, a Balti- és az Ír-tenger. A peremtengerek másik típusa az alábukásos lemezmozgásokhoz kapcsolható: a szigetívek kialakulása miatt medencerészletek fűződnek le a nyílt óceánról, majd a szárazföldekről behordott anyagokkal elsekélyesednek. *Kelet-Ázsia / Nyugat-Ázsia* partjai mentén ilyen tengerek sorakoznak: pl. a Bering-, Ohotszki-, Japán-tenger stb.

Megoldókulcs: Föld, 71 %, óceánoknak, egyenletes, tengerek, nincsenek, rendelkeznek, európai, gránitos, Kelet-Ázsia

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesztudomanyok/foldrajz/termeszetfoldrajz/oceanok-tengerek/a-vilagtenger-a-vizek-hohaztartasa-kemiai-sajatossagok> (letöltve: 2020. január 3. 14:11)

A gerincesek törzse

A gerincesek legjellemzőbb tulajdonsága, hogy testüket csontokból és porcokból felépülő *belső / külső* váz támasztja, amelynek tengelye a *végtagok / gerincoszlop / belső szervek*, ehhez csatlakozik a váz többi eleme. A csontok egy része mozgathatóan, *ízületekkel / összeforva* kapcsolódik egymáshoz. A vázhoz kívülről tapadó izmok gyors mozgást tesznek lehetővé. A gerincesek mozgási szervrendszerét tehát a csontváz és az ahhoz kapcsolódó vázizmok alkotják.

A gerincesek légzőszerve kopolytú vagy tüdő. Vérükben a légzési gázokat: az oxigént és a szén-dioxidot a *vörösvérsejtek / fehérvérsejtek / vérlemezkék* szállítják.

Testüket kívülről bőr fedi, amely véd a fizikai hatásoktól, de fontos érzékszerv is. Látásuk és hallásuk általában *fejletlen / fejlett*.

A gerincesek *változatos / egyforma* testfelépítésű és életmódú élőlények. Az édesvizekben, a tengerekben, a szárazföldön és a levegőben egyaránt megtalálhatók. Képviselőik a porcos halak, a halak, a kételtűek, a hüllők, a madarak vagy az emlősök *osztályába / rendjébe / törzsébe / országába* tartoznak.

Megoldókulcs: belső, gerincoszlop, ízületekkel, vörösvérsejtek, fejlett, változatos, osztályába

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesztudomanyok/biologia/biologia-7-evfolyam/az-elolenyek-rendszerezese/az-allatok-orszaga-a-gerincesek-torzse> (letöltve: 2020. január 3. 14:22)

A városok

A város fogalma kultúránként mást és mást jelent. Ami közös: a *kicsi / nagy* népességszám egy településen belül, általában *maradandóbb / nem túl tartós* (kő, tégl) és monumentálisabb építmények (falak, templomok, paloták) jelenléte az egyszerűbb, falusias házak mellett.

A külsődleges jellemzők mellett nagyon fontosak a város sajátos társadalmi vonásai. A városokban a nagy tömegek együttélése miatt a rokoni szálak *lazábbak / szorosabbak* lettek, mint a falvakban. A rokoniakat más kapcsolatok, közösségtudatok váltották fel. A városban lakó emberek másféle életet élnek, mint a falvakban lakók. Az *infrastruktúrában / szabadidős tevékenységekben / termelésben* specializálódtak, a legkülönbözőbb kézműves, kereskedő, paraszti, sőt hivatalnoki, értelmiségi, papi, katonai tevékenységeket folytatják, s gazdasági kapcsolataikat nem (csak) az ajándékozás, hanem (részben) a piac határozza meg. A törzsi társadalmakban is lehettek egyes térségek valamely iparcikk „specialistái”, de akkor ott azt mindenki űzte, amellett hogy földet is művelt, házat is épített, berendezést is készített, és így tovább. A civilizációkban *megjelentek / eltűntek* a mesterségek, a társadalmi munkamegosztás. Ez a változás – volt róla szó – nem csak az árucikkek *jobb / rosszabb* minőségét hozta magával. Korábban teljességet alkotott az emberi tevékenység: az emberek minden szükségletüket jól-rosszul, de maguk elégitették ki, ha volt is mellékesen csere, ajándék. Most a társadalom bizonyos csoportjai szakosodnak, a nagyobb városokban egyre inkább, míg a tevékenységek többi részétől eltávolodnak. A különböző foglalkozási csoportok között kölcsönös függés *jön létre / megszakad*, egymás nélkül nem tudják maguknak azt az életet biztosítani, amit az együttműködéssel. (A folyamat a korai civilizációkkal éppen csak hogy megkezdődött, hiszen igazi lendületet az ipari forradalommal, majd a *X. / XIV. / XX.* században vesz. Ma már egyáltalán nem tudnánk létezni embertársaink átláthatatlan százezreinek munkája nélkül.)

Ez a kölcsönös függés a vadászoknál a horda, a korai termelőknél a nagycsalád keretei között jelentkezett. A *falu / város* lakói ezeknél jóval nagyobb, és nem rokonságra épülő társadalmat hoznak létre. Sőt, a lakosok vagyoniilag, jogilag is igen eltérő helyzetűek lehetnek.

Megoldókulcs: nagy, maradandóbb, lazábbak, termelésben, megjelentek, jobb, jön létre, XX. században, város

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/életmodtörténet-oskor-es-okor/az-okori-civilizációk-társadalma/a-variók-az-okorban> (letöltve: 2020. január 3. 14:33)

A mítosz

Az epika már az ősköltészetben is jelen volt. A legősibb *epikai / lírai* műfajok egyike a mítosz (a görög szó szinonimái: elbeszélés, monda, történet, mese).

A mítosz – mint irodalmi műfaj – a világ keletkezéséről, az istenekről, többnyire isteni származású, emberfeletti képességekkel rendelkező hősökről szóló *elbeszélés / verses mese*. A mítoszok *leírások / szájhagyomány* útján terjedtek. Eredeti szövegük tehát ismeretlen, hiszen írás nem rögzítette őket. Az élszóban való terjedés következménye az is, hogy egy-egy történetnek igen *hasznos / sokféle*, néha egymásnak ellentmondó változata alakult ki. Az egyes mondák meséjét csak "későbbi" (pl. Homérosz művei) irodalmi feldolgozásokból ismerhetjük meg.

A mítosz az emberi fejlődés kezdeteire jellemző *tájékozott / naiv* társadalmi tudatforma (látásmód, világmagyarázat): az ember számára még ismeretlen és ezért félelmetes természeti és társadalmi jelenségek fantasztikus magyarázata, ugyanakkor ezek öntudatlanul is művészi feldolgozása egy közösség képzeletében.

Egy-egy nép mítoszainak rendszerét, illetve a mítoszokkal foglalkozó tudományt *mitológiának / geológiának / technológiának* nevezzük.

Megoldókulcs: epikai, elbeszélés, szájhagyomány, sokféle, naiv, mitológiának

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/magyar-nyelv-es-irodalom/irodalom/irodalom-7-osztaly/a-mitosz/a-mitosz> (letöltve: 2020. január 3. 14:42)

14 Világháborús emlékművek kutatása

Célcsoport: középiskola

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű tanulók részére: bármely fogyatékosági területen alkalmazható. Látássérült tanulók esetén a képeket kinagyítva tekinthetik meg.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület: gondolkodás: absztrakció, összehasonlítás, relációk felfogása, kiegészítés, általánosítás, analógia

Tantárgyi koncentráció: történelem

Készítette: Mártonné Guth Tímea

Származás: Saját ötlet alapján

Feladatleírás:

1. Keresd meg az interneten a következő települések világháborús emlékműveit!
Szekszárd, Monor, Sáropatak, Vácrátót, Nyíregyháza
Ha nincs internetelérés, a képeket adjuk oda a tanulónak.
2. Mit fejezhetnek ki ezek az emlékhelyek? Mire utalnak? (háborúban elesett katonákra, a fájdalomra, családok szétszakítására)
3. Milyen eszközökkel, jelekkel, részletekkel erősítik meg az alkotók a világháborúk veszteségeit? (hiányzó alakokkal, támaszkodó, eleső, megfáradt emberábrázolással, keresztfába készített párral, félig lerombolt kapuval)
4. Az emlékművek az események negatív oldalát mutatják meg. Voltak-e pozitív hatásai a világháborúknak? Válaszodat indokold! (ez a tanuló saját érvelésével fogadható el)
5. Végezz kutatást a saját településed világháborús részvételéről!

Szekszárd:

<https://www.kozterkep.hu/383/ii-vilaghaborus-emlekmu> (letöltve: 2020. január 3. 12:39)

Monor:

https://www.kozterkep.hu/11727/II_vilaghaborus_emlekmu_Monor_1993.html

(letöltve: 2020. január 3. 12:40)

Sáropatak:

https://www.kozterkep.hu/13410/II_vilaghaborus_emlekmu_Sarospatak_2001.html

(letöltve: 2020. január 3. 12:43)

Vácrátót:

<https://www.kozterkep.hu/29166/a-vilaghaboruk-aldozatainak-emlekmuve> (letöltve:
2020. január 3. 12:51)
Nyíregyháza:
<https://www.kozterkep.hu/6958/ii-vilaghaborus-emlekmu> (letöltve: 2020. január 3.
13:00)

15 Kakukktojás

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók részére.

A feladatlap a kognitív képességek, gondolkodás, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

A feladatlap azoknak a gyerekeknek segít, akik nehezen ismerik fel saját és mások érzelmeit, és nehézséget jelent számukra saját érzelmeik másokkal való megosztása.

Ahhoz, hogy a gyermek ki tudja fejezni érzelmeit, meg kell tanulnia az érzelmeket önmagán és másokon felismerni, és azt kifejezni.

Forma: egyéni /csoportos

Fejlesztési terület:

- gondolkodás – összehasonlítás
- érzelmi-intelligencia

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, etika

Készítette: Baginé Dános Gabriella - gyógypedagógus, Bóka Barbara – gyógypedagógus

Származás: saját ötlet, saját készítésű feladat

Eszközigény: papír, nyomtató, feladatlap

Feladat leírása: A négy alapérzelmet (vidám, szomorú, mérges, ijedt) kifejező szavak közül soronként egy oda nem illőt kell a tanulónak kiválasztani és azt bekarikázni.

bánatos, bús, gondterhes, feldúlt, gondterhelt, szomorkás,

búbánatos, jókedvű, komor, búskomor, kedvetlen, levert

elkenődött, csüggedt, csüggeteg, rettegő, nyomott, kedveszegett

ingerült, zaklatott, bánatos, feldúlt, nyugtalan, feszült

türelmetlen, ideges, dühös, bosszús, haragos, örvendező

felpaprikázott, indulatos, riadt, lobbanékony, ingerlékeny, heves

letargikus, kedélyes, jókedvű, derűs, tréfás, tréfálkozó

mókázó, viccelődő, morcos, víg, örömteli, jó kedélyű

joviális, örvendező, életteli, jó hangulatú, rémült, mosolygós,

rettegő, rémült, riadt, ijedt, örvendező

16 Betűhiány szavakban

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók részére.

A feladatlap a kognitív képességek, gondolkodás, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

A feladatlap azoknak a gyerekeknek segít, akik nehezen ismerik fel saját és mások érzelmeit, és nehézséget jelent számukra saját érzelmeik másokkal való megosztása.

Ahhoz, hogy a gyermek ki tudja fejezni érzelmeit, meg kell tanulnia az érzelmeket önmagán és másokon felismerni, és azt kifejezni.

Forma: egyéni /csoportos

Fejlesztési terület:

- gondolkodás – analízis, szintézis
- érzelmi-intelligencia

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, etika

Eszközigény: papír, nyomtató, feladatlap

Készítette: Baginé Dános Gabriella - gyógypedagógus, Bóka Barbara - gyógypedagógus

Származás: saját ötlet, saját készítésű feladat

Feladat leírása: A négy alapérzelmet (vidám, szomorú, mérges, ijedt) kifejező hiányos szavakat a tanulónak ki kell egészítenie a megfelelő betűvel.

VIDÁM

ked_lyes

tré_álkozó

v_g

örve_dező

mos_lygós

probl_mamentes

d_rűlátó

i_illi

vigy_ri

öröm_eli

fergete_es

hu_oros

nevets_ges

vicc_s

bo_ókás

bo_ó

d_rűs

mó_ázó

ör_mteli

él_tteli

élveze_es

jó_edvű

gondt_lan

éle_vidám

elé_edett

bold_g

örven_etes

mu_is

mók_s

mulatsá_os

po_nos

ka_agtató

tréf_s

vic_elődő

jó ke_élyű

jó hangu_atú

zava_talan

der_s

fel_őtlen

bol_og

_nfeledt

boldo_ságos

t_éfás

sz_llemes

szórakoz_ató

k_mikus

jópo_a

jóked_ű

SZOMORÚ

bá_atos	b_s	gon_terhes
gond_erhelt	szom_rkás	búb_natos
ko_or	bú_komor	ke_vetlen
lev_rt	elkenő_ött	cs_ggedt
csügget_g	nyo_ott	ked_eszegett
le_angolt	rosszk_dvű	búval_élelt
gy_szos	ke_erves	dep_essziós
csal_dott	elcsügg_dt	leta_gikus
fa_csali	szontyo_odott	si_almas
bol_ogtalan	elká_pcsorodott	lelom_ozott
_agába	méla_ús	melan_olikus
rokadó		
u_ott	saj_álatos	hitev_sztett
kiá_rándult	le_ört	elégi_us
bo_ús	f_sult	szí_facсарó
szívetté_ő		

IJEDT

rette_ő

ré_ült

ri_dt

MÉRGES

in_erült

zak_atott

fe_dúlt

ny_gtalan

fesz_lt

tü_elmetlen

ide_es

düh_s

bossz_s

har_gos

fel_aprikázott

indu_atos

lobb_nékony

in_erlékeny

hev_s

ideg_eteg

id_gbajos

m_gorva

hirte_en

du_cás

str_sszes

haragú

zava_t

fe_kavart

hara_os

mor_os

zsör_ölődő

izga_ott

ve_emens

zabo_

pi_a

robba_ékony

nyű_ös

fe_spanolt

felt_zelt

dü_ödt

17 Szókétyák csoportosítása

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók részére.

A feladatlap a kognitív képességek, gondolkodás, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

A feladatlap azoknak a gyerekeknek segít, akik nehezen ismerik fel saját és mások érzelmeit, és nehézséget jelent számukra saját érzelmeik másokkal való megosztása.

Ahhoz, hogy a gyermek ki tudja fejezni érzelmeit, meg kell tanulnia az érzelmeket önmagán és másokon felismerni, és azt kifejezni.

Forma: egyéni /csoportos

Fejlesztési terület:

- gondolkodás: csoportosítás, osztályozás, rendszerezés
- érzelmi-intelligencia

Tantárgyi koncentráció: habilitáció-rehabilitáció

Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, olló, boríték

Készítette: Baginé Dános Gabriella - gyógypedagógus, Bóka Barbara - gyógypedagógus

Származás: saját ötlet, saját készítésű feladat

Feladat leírása: A négy alapérzelmet (vidám, szomorú, mérges, ijedt) kifejező szavakat tartalmazó feladatlapot kinyomtatjuk, azt a vonal mentén szétvágjuk. Az így kapott szókétyákat csoportosítjuk a pirossal jelölt főfogalom alá.

MÉRGES	zaklatott	feldúlt	nyugtalan
feszült	türelmetlen	ideges	dühös
bosszús	haragos	felpaprikázott	indulatos
lobbanékony	ingerlékeny	heves	heves
hektikus	idegbeteg	idegbajos	vérben forog a szeme
mogorva	hirtelen haragú	durcás	stresszes
zavart	felkavart	morcos	zsörtölődő
izgatott	vehemens	zabos	pipa
robbanékony	nyűgös	felspanolt	feltüzelt
impulzív	ingerült		

IJEDT	rettegő	rémült	riadt

VIDÁM	kedélyes	jókedvű	derűs
tréfás	tréfálkozó	mókázó	viccelődő
víg	örömteli	jó kedélyű	joviális
örvendező	örvendező	életteli	jó hangulatú
mosolygós	élvezetes	önfeledt	derűlátó
idilli	boldog	bohókás	kacagtató
bohó			

SZOMORÚ	bánatos	bús	gondterhes
gondterhelt	fásult	kiábrándult	hitevesztett
letört	elégikus	borús	szívfacsaró
búskomor	szívettpő	sajnálatos	elkenődött
melankolikus	mélabús	magába roskadó	lelombozott
elkámpicsoro dott	boldogtalan	rezignált	siralmas
szontyolodott	fancsali	letargikus	elcsüggedt
csalódott	depressziós	búbánatos	keserves
gyászos	búval bélelt	rosszkedvű	lehangolt
kedveszegett	nyomott	csüggeteg	csüggedt

18 Puzzle- érzelmek

Célcsoport: alsó tagozat

Sajátos nevelési igényű:

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók részére.

A feladatlap a kognitív képességek, gondolkodás, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

A feladatlap azoknak a gyerekeknek segít, akik nehezen ismerik fel saját és mások érzelmeit, és nehézséget jelent számukra saját érzelmeik másokkal való megosztása.

Ahhoz, hogy a gyermek ki tudja fejezni érzelmeit, meg kell tanulnia az érzelmeket önmagán és másokon felismerni, és azt kifejezni.

Forma: egyéni /csoportos

Fejlesztési terület:

- gondolkodás: analízis, szintézis
- érzelmi-intelligencia

Tantárgyi koncentráció: habilitáció-rehabilitáció

Készítette: Baginé Dános Gabriella - gyógypedagógus, Bóka Barbara - gyógypedagógus

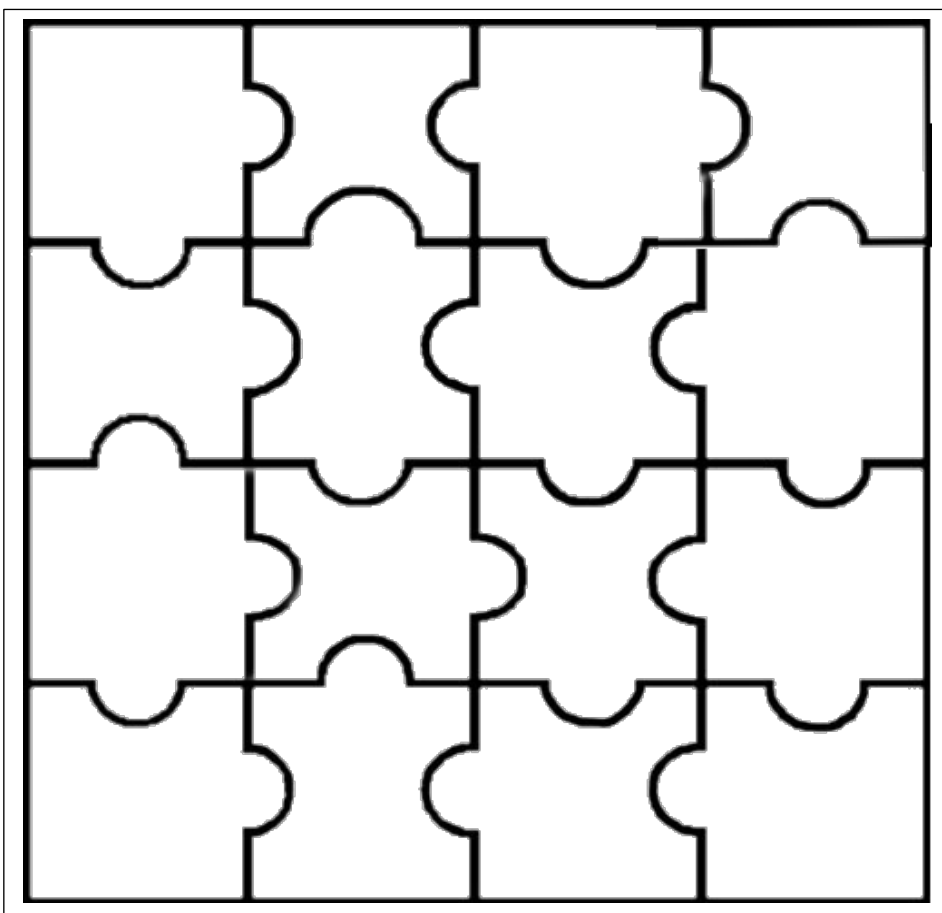
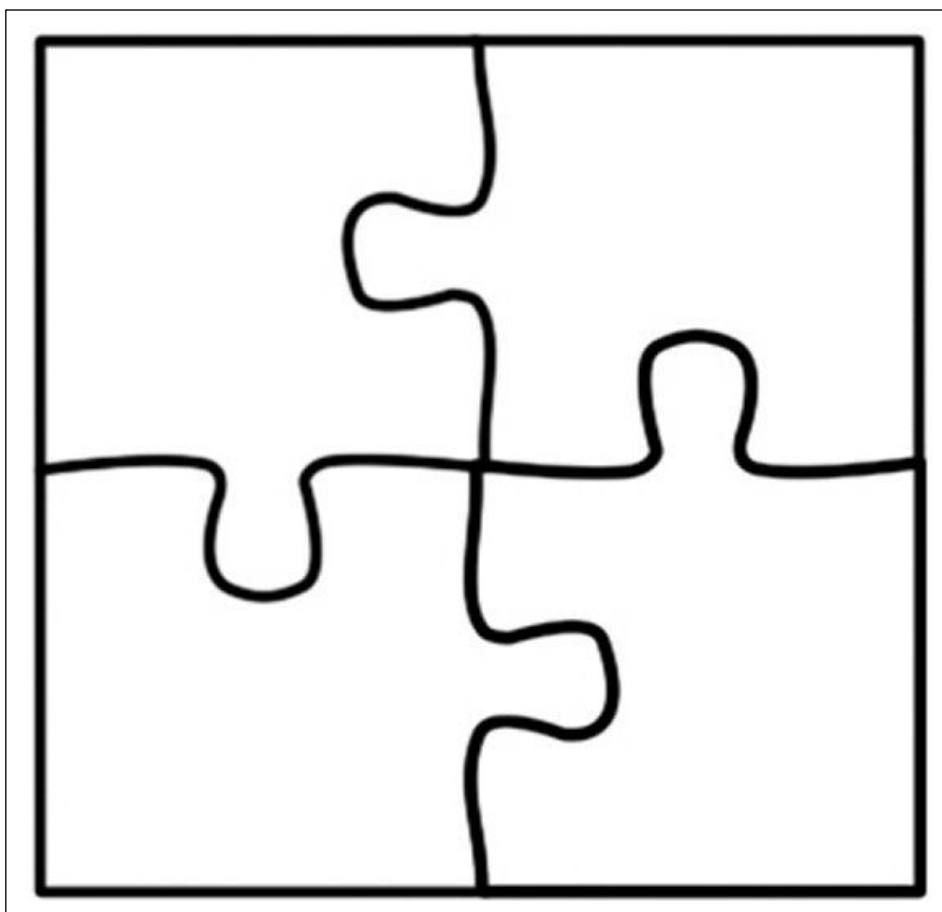
Származás: saját ötlet, saját készítésű feladat

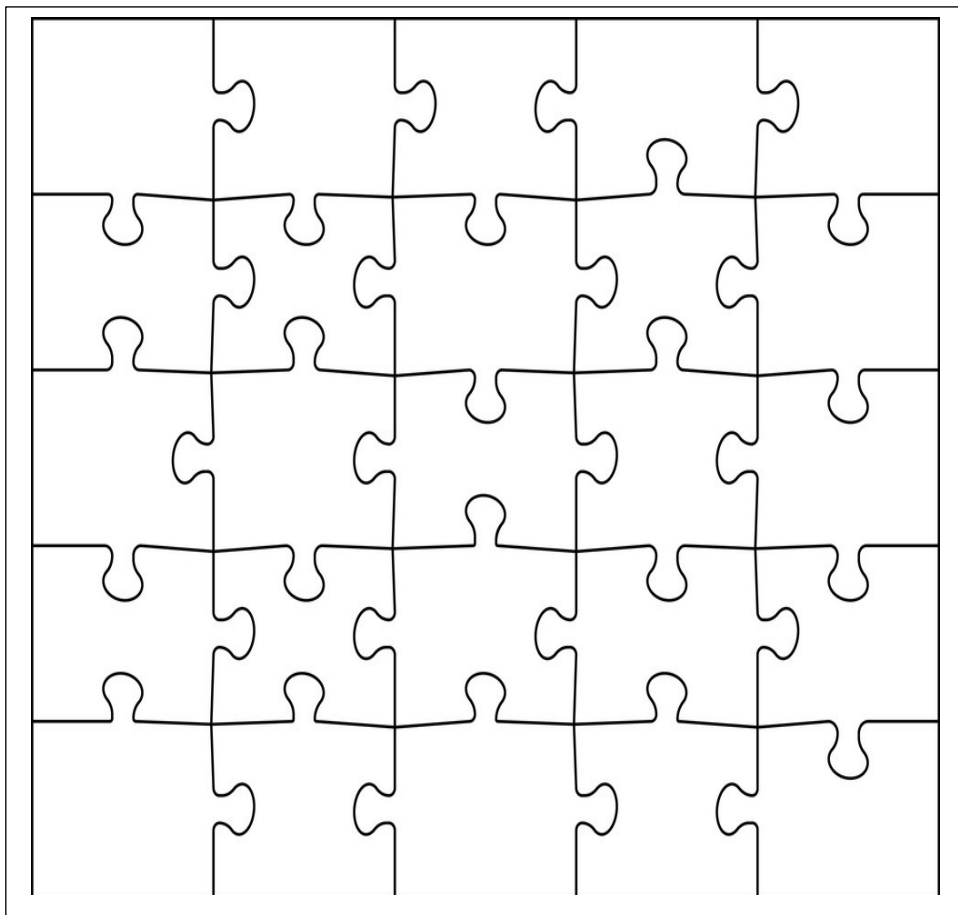
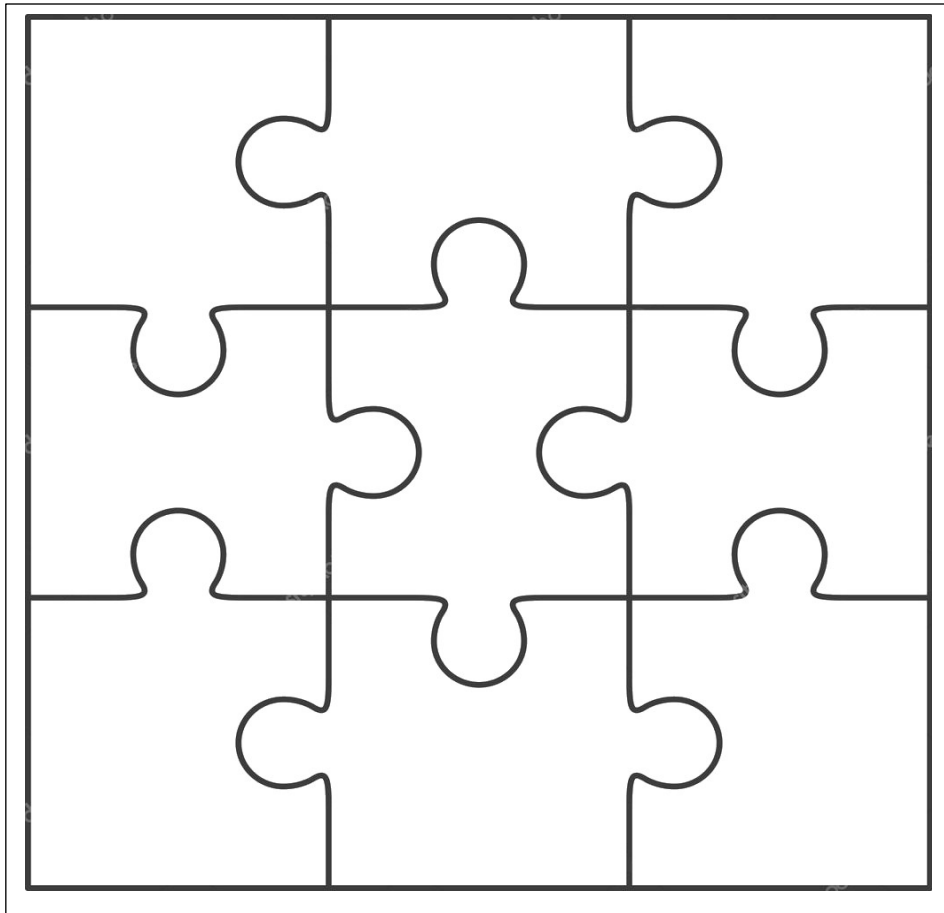
Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, olló, boríték

Feladat leírása: A négy alapérzelmet (vidám, szomorú, mérges, ijedt) ábrázoló lapot, és az általunk kiválasztott darabszámú puzzle sablont kinyomtatjuk, ezeket kivágjuk. A kivágott két négyzetet a hátulján összeragasztjuk, majd a puzzle sablon vonalai mentén szétvágjuk. A tanuló feladata, hogy összerakja a képeket és megnevezze az érzelmeket.

19 Szóalkotó játék

Célcsoport: általános iskola, alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók részére.

A feladatlap a kognitív képességek, gondolkodás, valamint az érzelem - tanulási folyamat, és az érzelmi-intelligencia fejlesztéséhez próbál meg segítséget nyújtani.

A feladatlap azoknak a gyerekeknek segít, akik nehezen ismerik fel saját és mások érzelmeit, és nehézséget jelent számukra saját érzelmeik másokkal való megosztása.

Ahhoz, hogy a gyermek ki tudja fejezni érzelmeit, meg kell tanulnia az érzelmeket önmagán és másokon felismerni, és azt kifejezni.

Forma: egyéni /csoportos

Fejlesztési terület:

- gondolkodás: analízis, szintézis
- érzelmi-intelligencia

Tantárgyi koncentráció: habilitáció-rehabilitáció, magyar nyelv és irodalom, etika

Készítette: Baginé Dános Gabriella - gyógypedagógus, Bóka Barbara - gyógypedagógus

Származás: saját ötlet, saját készítésű feladat

Eszközigény: papír, nyomtató, lamináló gép, lamináló fólia, olló, boríték

Feladat leírása: A négy alapérzelem (vidám, szomorú, mérges, ijedt) szinonima szavait tartalmazó feladatlapot kinyomtatjuk, szétvágjuk betűnként. A tanuló feladata, hogy az összes azonos színű betű felhasználásával értelmes szót alkosson.

V	I	D	Á	M					
K	E	D	É	L	Y	E	S		
J	Ó	K	E	D	V	Ű			
D	E	R	Ű	S					
T	R	É	F	Á	S				
T	R	É	F	Á	L	K	O	Z	Ó
M	Ó	K	Á	Z	Ó				
Ö	R	Ö	M	T	E	L	I		
É	L	E	T	T	E	L	I		
Ö	R	V	E	N	D	E	Z	Ő	

S	Z	O	M	O	R	Ú			
B	Á	N	A	T	O	S			
K	O	M	O	R					
B	Ú	S							
L	E	V	E	R	T				
G	O	N	D	T	E	R	H	E	S
L	E	T	Ö	R	T				
N	Y	O	M	O	T	T			
K	E	D	V	E	T	L	E	N	
C	S	Ü	G	G	E	D	T		

M	É	R	G	E	S				
I	N	G	E	R	Ü	L	T		
Z	A	K	L	A	T	O	T	T	
F	E	L	D	Ú	L	T			
F	E	S	Z	Ü	L	T			
I	D	E	G	E	S				
D	Ü	H	Ö	S					
B	O	S	S	Z	Ú	S			
H	A	R	A	G	O	S			
I	N	D	U	L	A	T	O	S	

I	J	E	D	T					
R	E	T	T	E	G	Ö			
R	É	M	Ü	L	T				
R	I	A	D	T					

20 Képlet-alkotó síkidomokkal

Célcsoport: felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igény:

- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók részére.

Forma: egyéni, csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
 - gondolkodási műveletek
 - analízis, szintézis
- szóbeli kifejező készség

Tantárgyi koncentráció: matematika

Készítette: Pádár Brigitta

Származás: saját fejlesztés

Eszközigény: szókérttyák a képletekkel, síkidomokkal, fogalmakkal

Feladat leírása:

Játékos, gondolkodtató feladat. Egyéni fejlesztésben, csoportban vagy osztályközösségben is jól alkalmazható.

A feladat a síkidomok területével kapcsolatos fogalmak és a kerületszámítás jobb elsajátítását, bevézését szolgálja. A tanulók (lehetőleg) önállóan gondolják végig a következő kérdéseket:

- Mi a terület fogalma?
- Hány oldala van a síkidomnak?
- Vannak-e egyenlő oldalai és mennyi?
- Hogyan betűzöd a síkidom oldalait?
- Hogyan írnád fel a terület képletét?

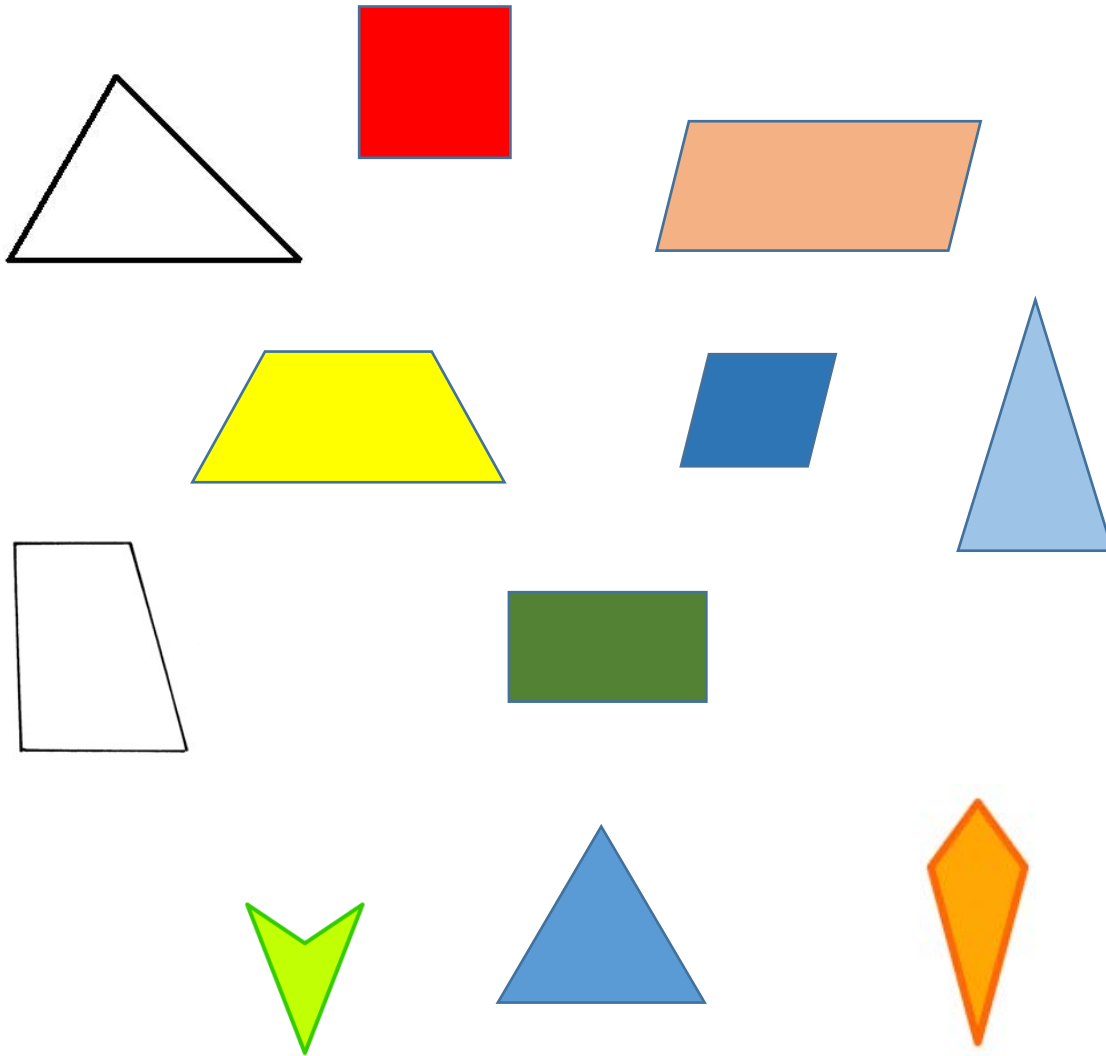
A fenti kérdéseket megválaszolva a tanulók önállóan tudják párosítani a síkidomokat a hozzájuk tartozó képlettel. A többször végiggondolt lépések segítik a terület fogalmának megértését, bevézését.

- A síkidomokat előrajzolhatjuk papíron, így könnyen fénymásolható. A tanulók végzik a betűzést, a képletek felírását. Odalak betűzése: a, b, c, d

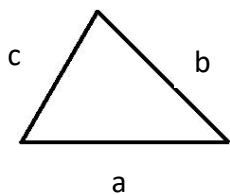
Képletek: $a \cdot 4$; $2 \cdot a + 2 \cdot b$; $a + b + c$; $a + 2 \cdot b$; $a + 2 \cdot b + c$; $a + b + c + d$; $3 \cdot a$;

- A feladat végezhető kivágott alakzatokkal, szókártyákkal, melyeken a képletek szerepelnek.

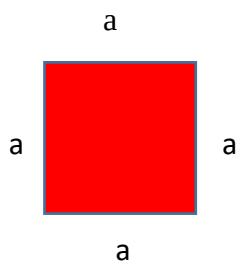
KÉPLET-ALKOTÓ

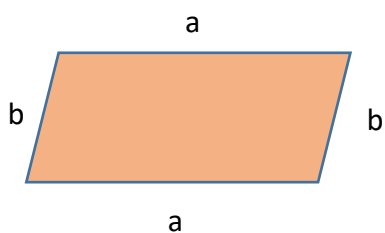
KÉPLET-ALKOTÓ MEGOLDÓKULCS

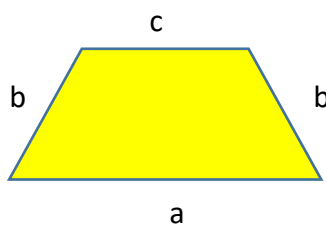
$$k=a+b+c$$

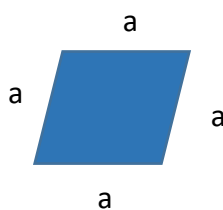
$$k=a\cdot 4$$

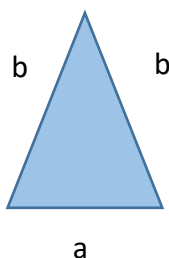
$$k=a\cdot 2+b\cdot 2$$

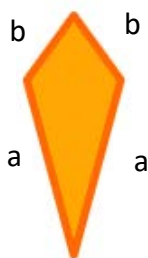
$$k=a+2\cdot b+c$$

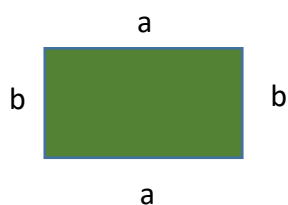
$$k=a\cdot 4$$

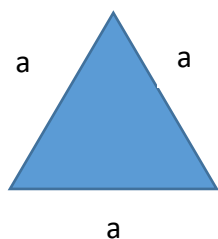
$$k=a+b\cdot 2$$

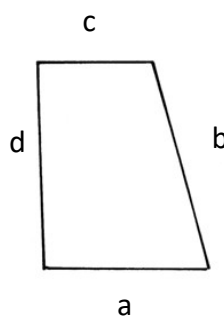
$$k=a\cdot 2+b\cdot 2$$

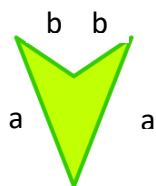
$$k=a\cdot 2+b\cdot 2$$

$$k=a\cdot 3$$

$$k=a+b+c+d$$

$$k=a\cdot 2+b\cdot 2$$

Kerület: a határoló oldalak hosszának összege

21 Helykereső (alakzatok rendezése táblázatba helymeghatározással)

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igény:

- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók részére.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület:

- figyelem
- gondolkodás
- matematikai szövegértés
- szóbeli kifejezőképesség
- síkban tájékozódás

Tantárgyi koncentráció: matematika

Készítette: Pádár Brigitta

Származás: saját fejlesztés

Felhasznált forrás: Családi rejtvénykönyv 2. Szalay Könyvkiadó 2000

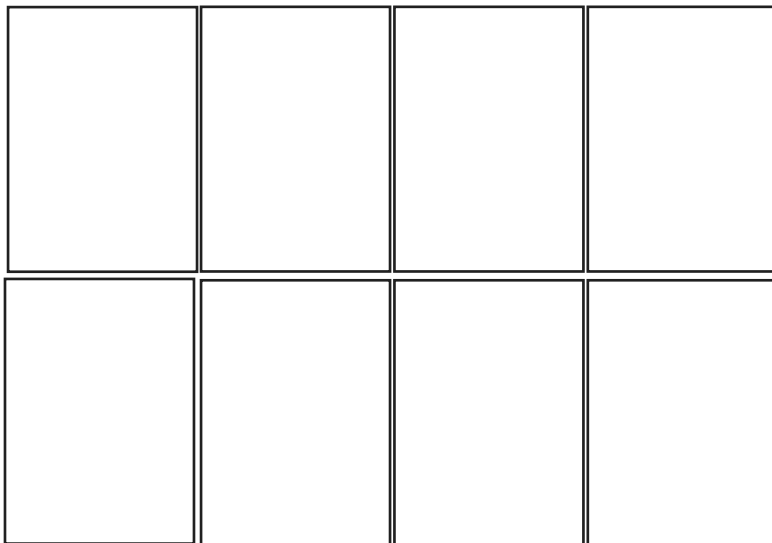
Eszközigény: táblázatok különböző méretben, laminált alakzatok

Feladat leírása:

A feladat leginkább egyéni fejlesztés keretében alkalmazható.

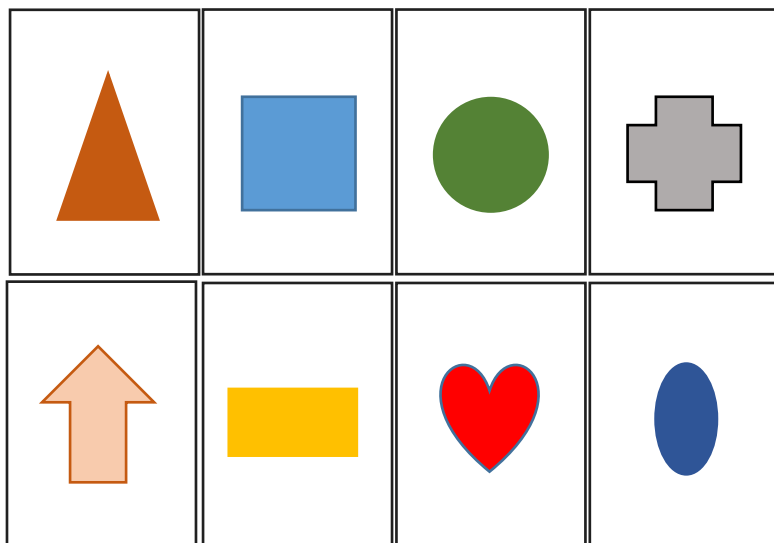
A tanulónak az adott meghatározások alapján kell a táblázatot kitöltenie.

HELYKERESŐ

1. A a felső sorban a és a között áll.
2. A bal oldali szomszédja a , a jobb oldali a .
3. A a fölött áll, a a alatt.

HELYKERESŐ – MEGOLDÓKULCS

22 Puzzle-kereső számrácsban

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igény:

- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók részére.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület:

- irányított vizuális figyelem
- síkbeli tájékozódás
- következetesség, módszeresség
- kitartás

Készítette: Pádár Brigitta

Származás: saját fejlesztés

Eszközigény: fénymásolt feladatlapok számráccsal, keresendő alakzatok rajza

Feladat leírása:

Az ábrában meg kell keresni a mintában rejtőző számhalmazokat.

PUZZLE-KERESŐ

1	5	4	6	8	9	4	6	7	3	0	2	4	5	6	3	7	9
0	2	1	4	5	7	9	4	7	2	1	5	6	7	5	3	1	3
7	8	4	6	2	1	0	3	5	4	3	5	4	0	4	5	7	5
5	1	0	3	4	6	2	6	8	2	6	6	7	2	6	8	9	7
4	1	0	4	5	6	3	6	6	3	7	4	2	9	3	6	2	2
7	3	4	5	1	5	7	8	9	4	8	5	7	4	3	6	7	3
2	0	3	5	1	3	6	7	9	5	2	5	7	8	9	5	4	3
3	1	3	3	5	9	6	6	4	8	7	5	2	2	1	7	9	4
4	3	5	3	2	4	1	6	3	7	5	8	6	8	9	8	3	6
8	6	6	3	0	2	4	5	8	9	4	7	2	0	3	0	7	7
3	5	5	5	1	5	6	6	9	5	7	3	1	0	3	5	8	9
7	3	4	6	4	3	3	3	5	8	6	3	1	4	2	2	0	0
5	6	7	3	1	6	7	2	1	4	4	2	3	3	1	5	2	2
7	8	3	7	0	8	4	6	0	6	6	2	0	4	3	5	0	3
9	9	8	9	5	9	1	7	6	3	7	4	4	6	6	6	4	0
5	6	5	7	9	6	5	4	8	7	3	1	7	9	5	9	5	4
2	8	9	4	7	8	6	8	4	8	9	7	8	5	8	5	2	6
4	4	4	2	4	5	8	5	6	5	0	0	3	9	6	3	7	8
6	6	2	0	8	3	5	9	9	4	4	8	5	2	9	0	4	9
2	3	1	2	5	5	0	3	4	2	0	9	9	0	5	2	8	3
7	5	0	5	2	2	2	1	2	0	6	0	0	3	3	4	9	4
0	5	2	8	4	1	4	3	5	6	8	4	3	6	0	6	4	2
1	2	4	9	1	0	4	6	6	7	5	7	1	8	4	9	7	1
0	1	2	5	0	3	7	0	8	4	2	8	5	9	7	1	3	8
2	3	4	1	5	9	5	7	2	6	3	0	1	5	3	7	8	7

Keresendő puzzle:

	1	
4	3	5
	6	

PUZZLE-KERESŐ – MEGOLDÓKULCS

1	5	4	6	8	9	4	6	7	3	0	2	4	5	6	3	7	9
0	2	1	4	5	7	9	4	7	2	1	5	6	7	5	3	1	3
7	8	4	6	2	1	0	3	5	4	3	5	4	0	4	5	7	5
5	1	0	3	4	6	2	6	8	2	6	6	7	2	6	8	9	7
4	1	0	4	5	6	3	6	6	3	7	4	2	9	3	6	2	2
7	3	4	5	1	5	7	8	9	4	8	5	7	4	3	6	7	3
2	0	3	5	1	3	6	7	9	5	2	5	7	8	9	5	4	3
3	1	3	3	5	9	6	6	4	8	7	5	2	2	1	7	9	4
4	3	5	3	2	4	1	6	3	7	5	8	6	8	9	8	3	6
8	6	6	3	0	2	4	5	8	9	4	7	2	0	3	0	7	7
3	5	5	5	1	5	6	6	9	5	7	3	1	0	3	5	8	9
7	3	4	6	4	3	3	3	5	8	6	3	1	4	2	2	0	0
5	6	7	3	1	6	7	2	1	4	4	2	3	3	1	5	2	2
7	8	3	7	0	8	4	6	0	6	6	2	0	4	3	5	0	3
9	9	8	9	5	9	1	7	6	3	7	4	4	6	6	6	4	0
5	6	5	7	9	6	5	4	8	7	3	1	7	9	5	9	5	4
2	8	9	4	7	8	6	8	4	8	9	7	8	5	8	5	2	6
4	4	4	2	4	5	8	5	6	5	0	0	3	9	6	3	7	8
6	6	2	0	8	3	5	9	9	4	4	8	5	2	9	0	4	9
2	3	1	2	5	5	0	3	4	2	0	9	9	0	5	2	8	3
7	5	0	5	2	2	2	1	2	0	6	0	0	3	3	4	9	4
0	5	2	8	4	1	4	3	5	6	8	4	3	6	0	6	4	2
1	2	4	9	1	0	4	6	6	7	5	7	1	8	4	9	7	1
0	1	2	5	0	3	7	0	8	4	2	8	5	9	7	1	3	8
2	3	4	1	5	9	5	7	2	6	3	0	1	5	3	7	8	7

23 Számbontó-memória

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igény:

- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók részére.

Forma: egyéni, csoportos

Fejlesztési terület:

- vizuális figyelem
- gondolkodás
- matematikai szövegértés
- szóbeli kifejezőkészség
- auditív memória
- vizuális memória

Készítette: Pádár Brigitta

Származás: saját fejlesztés

Tantárgyi koncentráció: matematika

Eszközigény: évfolyamnak és tudásszintnek megfelelő laminált feladatkártyák

Feladat leírása:

A feladat több módon is játszható, elvégezhető:

1. A számkártyákat a tanulók a hagyományos memória játék szerint használják. Két kártyát kell felfordítani. A cél, hogy a számot és a helyiérték szerinti bontás párját megtalálják. Vizuális figyelmet és memóriát fejleszt elsősorban.
2. A kártyák egyik fele felfordítva van az asztalon. A tanár felolvas a másik pakliból egy bontást. A tanulónak meg kell keresnie az asztalon a hallott bontásnak megfelelő számot. A paklik cserélhetők, a számhoz is lehet keresni a bontást. Auditív memóriát és figyelmet fejleszt elsősorban.

A számkártyák tartalma a tanulók tudásszintjéhez igazítható:

- egyszerű bontás ($3t+5e$)
- kevert sorrendű helyiérték bontás ($3E+7e+8t$)
- átváltás a bontásban ($6sz+13t+8e$)

SZÁMBONTÓ – MEMÓRIA

45	30	78	8	99	56
----	----	----	---	----	----

$4t+5e$	$0e+3t$	$7t+8e$	$8e+0t$	$9t+9e$	$4t+16e$
---------	---------	---------	---------	---------	----------

SZÁMBONTÓ – MEMÓRIA MEGOLDÓKULCS

45	30	78	8	99	56
----	----	----	---	----	----

↓	↓	↓	↓	↓	↓
$4t+5e$	$0e+3t$	$7t+8e$	$8e+0t$	$9t+9e$	$4t+16e$

24 Rejtett számok képeken

Célcsoport: alsó, felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igény:

- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók részére.

Forma: egyéni, páros, csoportos

Fejlesztési terület:

- vizuális észlelés
- vizuális figyelem
- vizuális memória
- vizuális észlelés
- gondolkodás
- auditív észlelés
- auditív memória

Tantárgyi koncentráció: matematika

Készítette: Pádár Brigitta

Származás: saját fejlesztés

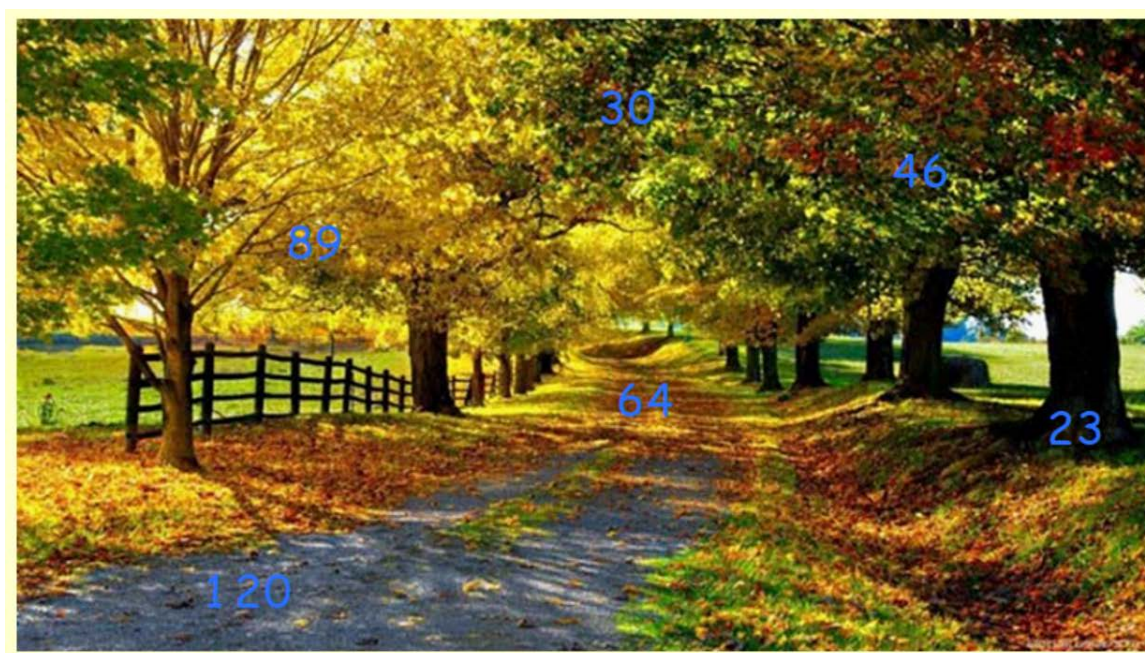
Eszközigény: képek a rejtett számokkal, feladatkártyák a keresendő számokkal

Feladat leírása:

A feladat sokféle formában alkalmazható, igazodva a tanulók tudásszintjéhez.

A játék egyik részét a számkártyák alkotják. Ezen lehetnek maguk a számok, számok bontása, vagy akár műveletek. A nagy képen található a kártyák párja. A párkeresés történhet a számkártya felfordításával (vizuális memória), vagy felolvasással (auditív memória).

REJTETT SZÁMOK

REJTETT SZÁMOK – MEGOLDÓKULCS

25 Játék az ujjakkal

Célcsoport: alsó tagozat 3-4. osztály, felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók részére.

Forma: egyéni

Fejlesztési terület:

- figyelem
- memória
- szerialitás
- gondolkodás: analízis, szintézis, strukturálás, transzferálás

Tantárgyi koncentráció: matematika, környezetismeret, magyar nyelv és irodalom, testnevelés, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: Alapozó Terápiák Alapítvány „Homloklebens tréning” nevű továbbképzésének ismeretei alapján készített, módosított feladat

Felhasznált forrás: „Homloklebens tréning” nevű továbbképzésén való részvételem során keletkezett saját készítésű jegyzetek

Eszközigény: nincs

Feladatleírás:

A feladatvégzéshez mindkét kézre szükség van. Több lépésben tanítjuk a gyerekeknek.

1. lépés: A jobb és bal kézen egymást követve mutatja a számokat 1-től 5-ig és visszafelé 5-től 1-ig.

előre

visszafelé

jobb kéz

után a

bal kéz

1-et mutat

2-őt mutat

4-et mutat

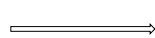
3-at mutat

3-at mutat

4-et mutat

2-őt mutat

1-et mutat

5-öt mutat

5-öt mutat

2. lépés: Az egyik kéz ujjainak mutatóinál a hónapokat mondja, a másik kéznél csak hümmög.

jobb kéz

bal kéz

1-et mutat, mondja: január	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: hmm
3-at mutat, mondja: február	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: hmm
5-öt mutat, mondja: március	⇐⇐⇐⇐	5-öt mutat, mondja: hmm
4-et mutat, mondja: április	⇐⇐⇐⇐	3-at mutat, mondja: hmm
2-öt mutat, mondja: május	⇐⇐⇐⇐	1-et mutat, mondja: hmm
1-et mutat, mondja: június	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: hmm
3-at mutat, mondja: július	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: hmm
5-öt mutat, mondja: augusztus	⇐⇐⇐⇐	5-öt mutat, mondja: hmm
4-et mutat, mondja: szeptember	⇐⇐⇐⇐	3-öt mutat, mondja: hmm
2-öt mutat, mondja: október	⇐⇐⇐⇐	1-et mutat, mondja: hmm
1-et mutat, mondja: november	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: hmm
3-at mutat, mondja: december	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: hmm

3. lépés: Az egyik kéz ujjainak mutatóinál a hónapokat mondja, a másik kéznél a páros számokat mondja

jobb kéz

bal kéz

1-et mutat, mondja: január	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: kettő
3-at mutat, mondja: február	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: négy
5-öt mutat, mondja: március	⇐⇐⇐⇐	5-öt mutat, mondja: hat
4-et mutat, mondja: április	⇐⇐⇐⇐	3-at mutat, mondja: nyolc
2-öt mutat, mondja: május	⇐⇐⇐⇐	1-et mutat, mondja: tíz
1-et mutat, mondja: június	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: tizenkettő
3-at mutat, mondja: július	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: tizennégy
5-öt mutat, mondja: augusztus	⇐⇐⇐⇐	5-öt mutat, mondja: tizenhat
4-et mutat, mondja: szeptember	⇐⇐⇐⇐	3-öt mutat, mondja: tizennyolc
2-öt mutat, mondja: október	⇐⇐⇐⇐	1-et mutat, mondja: húsz
1-et mutat, mondja: november	⇐⇐⇐⇐	2-öt mutat, mondja: huszonkettő
3-at mutat, mondja: december	⇐⇐⇐⇐	4-et mutat, mondja: huszonnégy

Mindig december 24-re kell kijönni a végén.

26 Ugorj a színek szerint!

Célcsoport: alsó és felső tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók részére.

Forma: egyéni, csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
- memória
- szerialitás
- gondolkodás: analízis, szintézis, strukturálás, transzferálás

Tantárgyi koncentráció: testnevelés, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: Alapozó Terápiák Alapítvány „Homloklebeny tréning” nevű továbbképzésének ismeretei alapján saját készítésű feladat

Felhasznált forrás: „Homloklebeny tréning” nevű továbbképzésén való részvételem során keletkezett saját készítésű jegyzetek

Eszközigény: különböző színű polifoam négyzetlapok (minimum 13db)

Feladatleírás:

Minden színhez kapcsolunk különböző szökdelés fajtát, fokozatosan felépítve a feladatot.

Szükség van hozzá különböző színű polifoam négyzetlapokra: pl. kék, zöld, citromsárga, narancssárga, rózsaszín, piros. Játékboltokban kapható polifoam puzzle négyzetlapok, amelyeken számok vannak kiválóan alkalmazhatóak. Ez esetben a polifoam négyzet alapszínét használjuk és nem a számok színét, de később nehezítésként meg is lehet fordítani, hogy a számok színéhez kapcsolják a szökdelés fajtákat, miután az alap színéhez már jól megy.

A feladat elvégzéséhez meg kell tanulni a színeket.

Külön meg kell tanítani a szökdelés fajtákat:

- páros lábon szökdelés
- fél lábon szökdelés (jobb és bal lábon is)
- terpesz - kereszt szökdelés

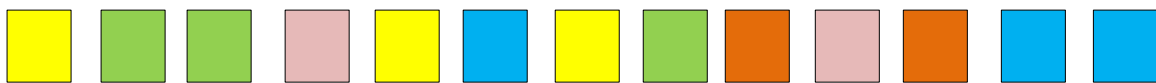
- terpesz- légboka szökdelés (terpeszben kezd, felugorva fenn a levegőben összeüti a bokáját és vissza terpeszben érkezik a talajra)
- páros lábon guggolás (páros lábon szökdelés közben leguggol)

A színekhez kapcsolva a különböző szökdelés fajtákkal különböző sorozatokat tudunk kialakítani.

1. lépés:

Kirakom a négyzetlapokat szín szerint tetszőlegesen vagy tudatosan, hogy mi után milyen szín következzen.

pl.

2. lépés

Ez után mondja a tanár az utasításokat, körönként bővítve a szabályokat.

1. kör

Tanár: „Mindegyik négyzetlapon, páros lábon kell szökdelni, kivéve a citromsárgát, ami terpesz-zár.”

A tanulók elvégzik a feladatot, végig szökdelik a négyzetlapokból álló sort a szabálynak megfelelően. Amennyiben nagyon nehezen megy, vagy sokat téveszt, ismételtessük meg vele, hogy megfelelően társítsa a színhez a szökdelés fajtát.

2. kör

Tanár: „Mindegyik négyzetlapon, páros lábon kell szökdelni, kivéve a citromsárgát, ami terpesz-zár, és a zöld, ami jobb fél láb.”

A tanulók elvégzik a feladatot, végig szökdelik a négyzetlapokból álló sort a szabálynak megfelelően. Amennyiben nagyon nehezen megy, vagy sokat téveszt, ismételtessük meg vele, hogy megfelelően társítsa a színekhez a szökdelés fajtákat.

3. kör

Tanár: „Mindegyik négyzetlapon, páros lábon kell szökdelni, kivéve a citromsárgát, ami terpesz-zár; a zöld, ami jobb fél láb és kék, ami bal fél láb.”

A tanulók elvégzik a feladatot, végig szökdelik a négyzetlapokból álló sort a szabálynak megfelelően. Amennyiben nagyon nehezen megy, vagy sokat téveszt, ismételtessük meg vele, hogy megfelelően társítsa a színekhez a szökdelés fajtákat.

4. kör

Tanár: „Mindegyik négyzetlapon, páros lábon kell szökdelni, kivéve a citromsárgát, ami terpesz-zár; a zöld, ami jobb fél láb, a kék, ami bal fél láb és a narancssárga, ami terpesz-kereszt.”

A tanulók elvégzik a feladatot, végig szökdelik a négyzetlapokból álló sort a szabálynak megfelelően. Amennyiben nagyon nehezen megy, vagy sokat téveszt, ismételtessük meg vele, hogy megfelelően társítsa a színekhez a szökdelés fajtákat.

Egy-egy gyermeknél csak akkor bővítjük a szabályt, ha képes kivitelezni. Egy-egy kört 2-szer, 3-szor is megismételtethetjük a tanulókkal, hogy rögzüljön az adott körben megtanult szabály. A csoportban előfordulhat, hogy lesz olyan diák, aki két szabállyal, lesz olyan, aki három szabállyal és lesz olyan, aki négy szabállyal tudja majd elvégezni a feladatot. Fontos a képesség szerinti differenciálás, hogy ne élje meg senki kudarcként a feladatot.

Ha már jól megy a szabályok szerinti szökdelés egyik irányban, akkor a másik irányban is szökdeltezzük végig a tanulókat a polifoam négyzetlapokból kialakított soron.

pl.

s z z r s k s z ns r ns k k

Egyik irány szerint:

terpesz-zár → jobb fél → jobb fél → sima páros → terpesz-zár → bal fél → terpesz-zár → jobb fél
terpesz-kereszt → sima páros → terpesz-kereszt → bal fél → bal fél

Ezután megfordul a tanuló és visszafelé is elvégzi a feladatot.

bal fél → bal fél → terpesz-kereszt → sima páros → terpesz-kereszt → jobb fél → terpesz-zár → bal fél
fél → terpesz-zár → sima páros → jobb fél → jobb fél → terpesz-zár

A különböző ugrás fajták és színek társításával nagyon sokféle sorozatot létre lehet hozni, gyakorolni a szabályok alkalmazását. Lehetőség szerint kezdetben 13 szivacs négyzettel végeztessük a feladatot. Nehezítésként lehet 20 szivacs négyzetből kialakítani a sort illetve több szint is lehet felhasználni.

27 Ugorj betűk szerint!

Célcsoport: alsó, felső tagozat, középiskola

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók,
- beszéd fogyatékos tanulók,
- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók részére.

Forma: egyéni, csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
- vizuális differenciálás
- memória
- szerialitás
- gondolkodás: analízis, szintézis, strukturálás, transzferálás

Tantárgyi koncentráció: magyar nyelv és irodalom, testnevelés, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: Alapozó Terápiák Alapítvány „Homloklebeny tréning” nevű továbbképzésének ismeretei alapján saját készítésű feladat

Felhasznált forrás: „Homloklebeny tréning” nevű továbbképzésén való részvételem során keletkezett saját készítésű jegyzetek

Eszközigény: különböző színű polifoam négyzetlapok (minimum 13db), betűkártyák

Feladatleírás:

Minden betűhöz kapcsolunk különböző szökdelés fajtát, fokozatosan felépítve a feladatot.

Szükség van hozzá polifoam négyzetlapokra (játékboltokban kapható puzzle négyzetlapok, amelyeken számok vagy állatfigurák vannak kiválóan alkalmazhatóak), és betűkártyákra, amit rá lehet ragasztani a polifoam négyzetlapokra vagy melléjük helyezhető el jól látható helyen.

A feladat elvégzéséhez meg kell tanítani a differenciálni kívánt betűket, mint ebben a feladatban a **b d p** betűket.

Külön meg kell tanítani a szökdelés fajtákat:

- páros lábon szökdelés
- fél lábon szökdelés (jobb és bal lábon is)
- terpesz-kereszt szökdelés

- terpesz- légboka szökdelés (terpeszben kezd, felugorva fenn a levegőben összeüti a bokáját és vissza terpeszben érkezik a talajra)
- páros lábon guggolás (páros lábon szökdelés közben leguggol)

A betűkhöz kapcsolhatunk különböző szökdelés fajtákat, de más kézzel végzett gyakorlatokat is (pl. taps a test előtt, a fej felett; keresztezett érintések a vállhoz, fülhöz....stb)

I. feladat

1. lépés:

Kirakom a négyzetlapokat, amire ráerősítettem a betűket tetszőleges vagy tudatos sorrendben.

2. lépés

Ez után elmondja a tanár melyik betűhöz milyen mozgás tartozik.

Tanár: „A **b** betűnél **terpesz zár** kell szökdelni, a **p** betűnél **jobb fél láb** kell szökdelni, a **d** betűnél **sima páros** szökdelést kell végezni.”

terpesz zár → jobb fél láb → jobb fél láb → sima páros → terpesz zár → terpesz zár → jobb fél láb → terpesz zár → sima páros → sima páros → jobb fél láb → terpesz zár

A tanulók elvégzik a feladatot, végig szökdelik a négyzetlapokból álló sort a szabálynak megfelelően. Amennyiben nagyon nehezen megy, vagy sokat téveszt, ismételtesük meg vele, hogy megfelelően társítsa a betűkhöz a szökdelés fajtát.

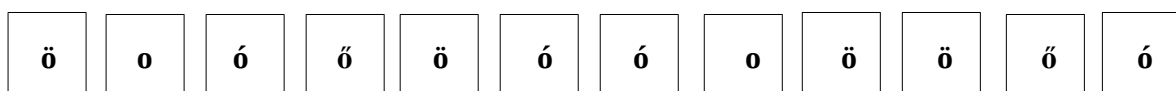
A különböző ugrás fajták, kézgyakorlatok és a betűk társításával nagyon sokféle sorozatot lehet létrehozni, gyakorolni a szabályok alkalmazását. Lehetőség szerint kezdetben 12-13 **polifoam** négyzettel végeztessük a feladatot. Nehezítésként lehet 20 szivacs négyzetből kialakítani a sort illetve több betűt is lehet felhasználni attól függően milyen céllal használom ezt a feladatot.

Lehet vele differenciálni más betűket is pl. k-g, n-m, n-m-h, o-ó-ö-ő, u-ú-ü-űstb.

Lehet nehezíteni a feladatot azzal, hogy több betűt használók, több szökdelés fajta társításával vagy a szökdelés fajta mellé még adok kézzel végzett gyakorlatot is.

II. feladat

Az **o** betűnél **páros lábon szökdelés**, az **ó** betűnél **terpesz-zár szökdelés** - **terpesznél a fej fölött taps**, az **ö** betűnél **páros lábon szökdelés** – **váll érintés keresztben**(jobb kéz bal váll-bal kéz jobb váll), az **ő** betűnél **terpesz kereszt ugrás** - **a két kéz csettint**.

*páros lábon szökdelés – váll érintés keresztben —→ páros lábon szökdelés —→ terpesz-
 zár szökdelés - terpesznél a fej fölött taps —→ terpesz kereszt ugrás - a két kéz csettint
 —→ páros lábon szökdelés – váll érintés keresztben —→ terpesz-zár szökdelés -
 terpesznél a fej fölött taps —→ terpesz-zár szökdelés terpesznél a fej fölött taps —→
 páros lábon szökdelés —→ páros lábon szökdelés – váll érintés keresztben —→ páros
 lábon szökdelés – váll érintés keresztben —→ terpesz kereszt ugrás - a két kéz csettint—→
 terpesz-zár szökdelés - terpesznél a fej fölött taps*

28 Mondókázzunk másképpen

Célcsoport: alsó tagozat

Ajánlás:

Sajátos nevelési igényű:

- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók
- beszéd fogyatékos tanulók
- értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók részére.

Forma: egyéni, csoportos

Fejlesztési terület:

- figyelem
- memória
- szerialitás
- gondolkodás: analízis, szintézis, strukturálás, transzferálás

Tantárgyi koncentráció: ének-zene, magyar nyelv és irodalom, rehabilitáció-rehabilitáció

Készítette: Nagyfejeő Mihályné Gyöngy Judit

Származás: saját készítésű feladat

Felhasznált forrás: -

Eszközigény: nincs

Feladatleírás:

Az adott mondókához egy fajta mozdulatsort társítunk.

I. feladat

Megtanítjuk külön a mondókát.

An tan ténusz,

szóraka ténusz,

szóraka, tiki taka,

ala bala, bambuszka.

II. feladat: megtanítjuk, begyakoroljuk a mozdulatsort

II. feladat

Majd a mondókához társítjuk a mozgássort. A gyakorlatot törökülésben érdemes végeztetni.

	<i>An</i>	<i>tan</i>	<i>té</i>
mozgássor:	taps	jobb kéz bal térdet érint	bal kéz jobb térdet érint
	<i>-nusz,</i>		

jobb kéz bal térdet érint

szó-

raka-

taps

két kéz az azonos oldali combon tapsol kétszer

ténusz,

taps-taps

szó-

raka,

két kéz az azonos oldali combon tapsol egyszer

taps-taps

tiki

bal kéz tapsol kétszer a bal térden (azonos oldal)

taka,

jobb kéz tapsol kétszer a bal térden (azonos oldal)

ala

bal kéz tapsol kétszer a jobb térden (keresztezés)

bala,

jobb kéz tapsol kétszer a bal térden (keresztezés)

bam-

busz-

ka.

taps

taps

taps

Más mondókához vagy vershez is lehet egy adott mozdulatsort társítani. A szöveget szótagokra kell bontani és egy-egy szótaghoz egy-egy mozdulatot lehet társítani.

Társítható mozdulatokra példa:

- taps a két kézzel
- taps a combon azonos oldalon (jobb kéz-jobb comb, bal kéz-bal comb)
- taps a combon keresztezve (jobb kéz-bal comb, bal kéz-jobb comb)
- vállütögetés azonos oldalon (jobb kéz-jobb váll, bal kéz-bal váll)
- vállütögetés keresztezve (jobb kéz-bal váll, bal kéz-jobb váll)
- dobantás a lábbal a földön
- koppintás az asztalon.....stb

Lehet törökülésben, asztalnál ülve vagy állva is végeztetni a feladatokat, attól függően, hogy az adott mozgássort hogyan jobb kivitelezni.

KIADVÁNY PEDAGÓGUSOKNAK